

2008 rugsėjo 30

Nr. 18 / 306

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežius

Popiežius Benediktas XVI KREIPIMASIS Į KULTŪROS PASAULĮ PARYŽIAUS BERNARDINŲ KOLEGIJOJE	2
PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS PARYŽIAUS <i>ESPLANADE DE INVALIDES</i>	5
PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS LURDE	7
PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS UŽ LIGONIUS LURDE	9

Lietuvos Vyskupų Konferencija

Lietuvos vyskupų laiškas Seimo rinkimams artėjant	12
Tikinčiųjų bendruomeninė malda, skirta maldų aštuondienui prieš Seimo rinkimus spalio 5–12 d.	13
Tekstai maldos grupėms rengiantis Seimo rinkimams spalio 5–12 d.	14

Bažnyčia Lietuvoje

Afganistane Lietuvos kariai šventė Šiluvos jubiliejų	16
Pašventintas Kristaus Prisikėlimo parapijos namų kertinis akmuo	16
Pašventintas naujos bažnyčios sklypas ir kertinis akmuo	17

Homilijos

MOKESČIAI IR SAŽINĖ 29 eilinis sekmadienis (A)	19
ĮSAKYMŲ ŠERDIS – MEILĖ 30 eilinis sekmadienis (A)	20

Bažnyčia pasaulyje

Benediktas XVI Prancūzijoje	21
-----------------------------	----

Popiežius Benediktas XVI

Kreipimasis į kultūros pasaulį Paryžiaus Bernardinų kolegijoje

2008 09 12

Jūsų Eminencija,
Ponia kultūros Ministre,
Pone Mere,
Pone *Institut de France* Kancleri,
Mieli Bičiuliai!

Dėkoju, Jūsų Eminencija, už draugiškus žodžius. Esame istorinėje vietoje, pastatytoje šv. Bernardo Klerviečio sūnų ir Jūsų pirmtako, mirusiojo kardinolo Jean-Marie Lustiger pageidautoje kaip dialogo tarp krikščioniškojo mąstymo ir šiandienės visuomenės intelektualinių bei meninių srovių centro. Ypač sveikinu vyriausybei atstovaujančią ponią kultūros ministrę ir ponus Giscard'ą d'Estaing'ą ir Chiracą. Taip pat sveikinu dalyvaujančius ministrus, UNESCO atstovus, poną Paryžiaus merą ir visus kitus pareigūnus. Nenorėčiau užmiršti ir savo *Institut de France* kolegų, žinančių, kokie jie man yra brangūs, ir už nuoširdžius žodžius dėkoju princui de Broglie. Rytoj priešpiet vėl susitikime. Dėkoju Prancūzijos musulmonų bendruomenei, kad atsiliepė į kvietimą dalyvauti šiame susitikime. Jai skiriu savo geriausius linkėjimus šiuo Ramadano laikotarpiu. Šiltai sveikinu, žinoma, visą įvairialypį kultūros pasaulį, kuriam Jūs, mieli svečiai, taip garbingai atstovaujate.

Šį vakarą norėčiau su jumis pakalbėti apie Vakarų teologijos ištakas ir Europos kultūros šaknis. Pradžioje minėjau, jog esame simbolinėje vietoje. Ji susijusi su vienuolių kultūra. Jauni vienuoliai čia gyveno, idant giliau suvoktų savo pašaukimą ir išmoktų geriau atsiduoti savo misijai. Tai vieta, susijusi su vienuolystės kultūra. Ar ji mums dar kiek nors aktuali, ar čia susitinkame vien su praėjusiu pasauliu? Kad į tai galėtume atsakyti, turime trumpai apmąstyti Vakarų vienuolystės prigimtį. Kas čia buvo svarbu? Turėdami prieš akis vienuolystės istorinius vaisius, galime sakyti, kad per tautų kraustymosi bei besirandančių naujų valstybinių santvarkų sukeltą didžiąją kultūrinę pervartą vienuolynai buvo erdvės, kur išliko senosios kultūros lobiai ir jų veikiama pamažėle klostėsi nauja kultūra. Bet kaip šitai vyko? Kas motyvavo į šias vietas susibūrusius žmones? Ko jie troško? Kaip gyveno?

Pirmiausia labai realistiškai pasakytina, jog jie neketino kurti kultūros ar saugoti praeities kultūros. Jų motyvas buvo daug paprastesnis. Jie siekė ieškoti Dievo,

quarere Deum. Laikų sumaištyje, kurioje niekas nebeatrodė tvaru, jie troško svarbiausio dalyko – stengtis atrasti tai, kas vertinga ir tvaru visada, atrasti patį gyvenimą. Jie ieškojo Dievo. Jie norėjo nuo neesminių dalykų pereiti prie esminės tikrovės, to, kas iš tikro yra svarbu ir patikima. Sakoma, jog jie krypto „eschatologijos“ link. Tačiau šitai būtina suprasti ne chronologiškai, tarsi jie būtų gyvenę įsmeigę akis į pasaulio pabaigą ar savo mirtį, bet egzistenciškai – už to, kas laikina, jie ieškojo to, kas galutina. *Quarere Deum*: kadangi jie buvo krikščionys, jiems nereikėjo leistis į dykumą be kelių, ieškoti visiškoje tamsoje. Pats Dievas buvo pristatęs kelrodžių, negana to, nutiesęs kelią, ir jie teturėjo tą kelią atrasti ir juo žengti. Tas kelias buvo Jo žodis, žmonėms pateiktas Šventojo Rašto knygos. Tad Dievo ieškojimas neišvengiamai reikalauja žodžio kultūros; pasak Jeano Leclercqo: eschatologija ir gramatika Vakarų vienuolystėje viena nuo kitos neatskiriama (plg. *L'amour des lettres et le désir de Dieu*, p. 14). Troškimas Dievo apima meilę žodžiui, skverbimąsi į jo visus matmenis. Kadangi Dievas keliauja pas mus, ir mes keliaujame pas jį per Biblijos žodį, būtina išmokti įsiskverbti į kalbos paslaptį, suvokti jos struktūrą bei raiškos būdą. Tad kaip tik dėl Dievo paieškos svarbūs tampa pasaulietiniai mokslai, rodantys mums kelius į kalbą. Dėl to neatskiriama visų vienuolyno dalimi tapo biblioteka ir mokykla. Šios dvi vietos konkrečiai atvėrė kelius į žodį. Šv. Benediktas vienuolyną vadina *dominici servitii schola*, tarnavimo Viešpačiui mokykla. Mokykla ir biblioteka laiduoja proto ugdymą, *eruditio*, leidžiantį žmogui išmokti tarp žodžių suvokti tikrąjį žodį.

Norėdami prieš akis turėti visą su Dievo paieška susijusios žodžio kultūros vaizdą, turime žengti dar vieną žingsnį. Žodis, atveriantis Dievo paieškos kelią ir pats esantis šiuo keliu, yra bendruomenei pradžią duodantis žodis. Jis tikrai sujaudina kiekvieno žmogaus širdį (plg. *Apd 2, 37*). Grigalius Didysis apibūdina tai kaip galingą ir netikėtą dūrį, perveriantį mūsų snūduriuojančią sielą ir padarantį mus dėmesingus Dievui (plg. *Leclercq*, ten pat, p. 35). Tačiau tai padaro mus dėmesingus ir vienas kitam. Žodis neveda mūsų vien individualios mistikos keliu, bet įvesdina į tikėjimo keliu keliaujančiųjų bendruomenę. Štai kodėl Dievo žodis turi būti ne tik apmąstomas, bet ir deramai skaitomas. Kaip rabinų mokykloje, taip ir tarp vienuolių net ir pavienio asmens skaitymas yra fizinis aktas. „Bet kai *legere* ir *lectio* vartojami be paaiškinančių nurodymų, jie dažniausiai žymi veiklą, apimančią, kaip ir giedojimas bei rašymas, visą kūną ir visą dvasią“, – sako apie tai Jeanas Leclercqas (ten pat, p. 21).

Žengtinas dar vienas žingsnis. Dievo žodis pats įvesdina mus į pokalbį su Dievu. Dievas, kalbantis Biblijoje,

moko mus, kaip galime su juo kalbėtis. Pirmiausia Psalmių knygoje jis pateikia mums žodžių, kuriais galime į jį kreiptis. Tokiame pokalbyje atveriamė jam savo gyvenimą su jo pakilimais bei nuosmukiais, taip paversdami jį judėjimu Dievo link. Psalmėse nuolat pasitaiško nurodymų, kaip jos giedotinos ir kokiais muzikos instrumentais akompanuotinos. Kai meldžiamės remdamiesi Dievo žodžiu, vien garsų tarimo nepakanka, būtina ir muzika. Iš Biblijos tekstų kyla dvi krikščionių liturgijos giesmės, kurios ten skamba angelų lūpomis: *Gloria*, pirmąkart angelų sugiedota ką tik gimusiam Jėzui, ir *Sanctus*, kuri, remiantis Iz 6, yra serapinių, esančių netarpiškai arti Dievo, šūksnis. Tad krikščionių liturgija reiškia kvietimą giedoti kartu su angelais ir taip įgyvendinti iškiliausią žodžio paskirtį. Dar kartą pasiklausykime, ką apie tai sako Jeanas Leclercqas: „Vienuoliai turi atrasti melodijas, išreiškiančias atpirktojo žmogaus pritarimą jo švenčiamiems slėpiniams: keli išlikę Cluny kapiteliai rodo kristologinius įvairių tonacijų simbolių“ (plg. ten pat, p. 229).

Šventasis Benediktas pagrindine vienuolių maldos bei giesmės taisykle laiko šiuos psalmės žodžius: *Coram angelis psallam Tibi, Domine* – Viešpatie, angelų artume giedu tau šlovės giesmę (138, 1). Čia reiškiasi giesmininko suvokimas, jog bendruomeniškai meldžiantis giedama dalyvaujant dangiškajam dvarui, ir todėl privalu paisyti aukščiausio kriterijaus – melstis ir giedoti taip, kad būtų galima darniai įsijungti į iškiliųjų dvasių, laikytų kosmoso darnos, sferų muzikos kūrėjomis, muziką. Vienuolių maldos ir giesmės turi atitikti jiems patikėto Dievo žodžio didybę, tenkinti tikrojo grožio imperatyvą. Iš tokio pagrindinio reikalavimo kalbėtis su Dievu ir giedoti jo dovanotais žodžiais išaugo didžioji Vakarų muzika. Tai nebuvo privataus „kūrybiškumo“ kūrinys, kuriuo individas, esminiu kriterijumi laikydamas savęs parodymą, statosi sau paminklą. Čia, priešingai, stengtasi, įtempiant „širdies ausis“, pažinti vidinius kūrinių muzikos dėsnius, Kūrėjo į pasaulį ir žmogų įdėtas esmines muzikos formas bei sukurti Dievo vertą muziką, tikrai atitinkančią žmogaus kilnumą ir leidžiančią šiam kilnumui iškiliai suskambėti.

Norint kažkiek suprasti žodžio kultūrą, Vakarų vienuolijoje išsiplėtojusia remiantis vidine Dievo paieška, galiausiai glaustai užsimintina apie knygos ar knygų, per kurias šis žodis pasiekė vienuolius, savitumą. Biblija grynai istoriniu ir literatūriniu požiūriu yra ne tiesiog knyga, bet literatūrinių tekstų rinkinys, kurio atsiradimo istorija ilgesnė nei tūkstantmetis. Kad jo pavienės knygos sudaro vieningą darinį, išvelgti nėra lengva; priešingai, tarp jų egzistuoja regima įtampa. Tai taikytina jau Izraelio Biblijai, mūsų, krikščionių, vadinamai Senuoju Testamentu. Ir tai juo labiau tiesa,

kai mes, krikščionys, Naująjį Testamentą ir jo raštus sujungiame su Izraelio Biblija, aiškindami ją kaip keilią Kristaus link. Biblija Naujajame Testamente pagrįstai vadinama ne tiesiog „Raštu“, bet „Raštais“, kurie, paimti kartu, laikomi vienatiniu Dievo žodžiu mums. Tačiau jau šia daugiskaita mums aiškiai parodoma, kad Dievo žodis mus pasieka tik per žmogaus žodį, per žmogaus žodžius, kad Dievas mums kalba tik per žmones, per jų žodžius bei jų istoriją. Tai vėlgi reiškia, jog žodžio ir žodžių dieviškasis aspektas nėra netarpiškai akivaizdus. Kalbant šiuolaikiškai, Biblijos knygų vienybė ir jų žodžių dieviškasis pobūdis nėra istoriškai apčiuopiami. Istorinis elementas reiškiasi įvairove ir žmogiškumu. Tai padeda suprasti iš pirmo žvilgsnio keistą Viduramžių distichono formuluotę: *Littera gesta docet – quid credas allegoria* (plg. Augustinas iš Danijos. *Rotulus pugillaris*, I). Raidė parodo faktus; alegorija, t. y. kristologinis ir dvasinis aiškinimas, pasako, kuo tikėti.

Galime pasakyti dar paprasčiau: Raštą reikia aiškinti, jam taip pat reikia bendruomenės, kurioje jis atsirado ir kuri juo gyvena. Tik joje atsiskleidžia jo vienybė ir viską vienijanti prasmė. Dar kartą, kitaip tariant: kai kurie žodžio ir žodžių prasmės matmenys atsiskleidžia tik gyvoje šio istoriją steigiančio žodžio bendruomenėje. Vis geriau suvokiant žodžio prasmę, jis ne nuvertinamas, bet iškyla aikštėn visa savo didybe bei kilnumu. Todėl Katalikų Bažnyčios katekizme pagrįstai sakoma, kad krikščionybė nėra knygos religija vien klasikine prasme (plg. 108). Ji žodžiuose suvokia per šią įvairovę savo slėpinį skleidžiantį Žodį, *Logos*. Tokia savita Biblijos struktūra kiekvienai kartai yra iššūkis. Savo prigimtimi ji atmeta visa, kas šiandien vadinama fundamentalizmu. Juk Dievo žodis niekada nėra tiesiog čia, gryname teksto žodiškume. Norint jį pasiekti, būtinas transcendavimo bei supratimo procesas, besivadovaujantis vidiniu tekstų visumos judėjimu ir per tai turintis virsti gyvenimo procesu. Knygos viena Knyga yra tik kaip dinaminė jų visumos vienybė. Dievo žodis ir Dievo veikimas pasaulyje pasirodo per žmogaus žodį bei istoriją.

Esminis šios temos pobūdis aikštėn iškyla šventojo Pauliaus raštuose. Ką reiškia peržengti raidę bei suprasti ją remiantis visuma, jis gana radikaliai išreiškė sakiniu: „Raidė užmuša, o Dvasia teikia gyvybę“ (2 Kor 3, 6). Ir toliau: „Kur... Dvasia, ten ir laisvė“ (2 Kor 3, 7). Tačiau šio požiūrio į Biblijos žodį didybę bei platybę suprasti galima tik, kai įsiklausoma į visus Pauliaus žodžius, tada sužinoma, kad ši išlaisvinanti Dvasia turi vardą, o laisvė – vidinį matą: „Viešpats yra Dvasia. O kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė“ (2 Kor 3, 17). Išlaisvinanti Dvasia nėra sava idėja, savas aiškintojo veidas. Dvasia yra Kristus, o Kristus yra Viešpats,

rodantis mums kelią. Žodžiais apie Dvasią ir laisvę atveriamas platus horizontas ir sykiu subjektyvumo savivalei nubrėžiama aiški riba, griežtai įpareigojanti ir bendruomenę, ir individą bei nutiesianti už raidės saitą aukštesnį ryšį – supratimo ir meilės ryšį. Tokia įtampa tarp ryšio ir laisvės, toli pranokstanti literatūrinę Rašto aiškinimo problemą, taip pat lėmė vienuolių mąstymą bei veiklą ir giliausiai įsispaudė į Vakarų kultūrą. Kaip užduotis ji iš naujo išskyla mūsų kartai dviejų polių – subjektyvios savivalės ir fundamentalistinio fanatizmo – akivaizdoje. Būtų fatališka klaida, jei šiandienė Europos kultūra laisvę suvoktų vien kaip visišką nesusisaistymą ir per tai neišvengiamai prisidėtų prie fanatizmo bei savivalės skatinimo. Nesusisaistymas ir savivalė yra ne laisvė, bet jos griovimas.

Apmąstydami „tarnavimo Viešpačiui mokyklą“ – taip Benediktas vadino vienuolystę, iki šiol dėmesį skyrėme jos orientacijai į žodį – į *ora*. Tai iš tiesų lemia viso vienuoliškojo gyvenimo kryptį. Tačiau mūsų apmąstymai liktų neužbaigti, jei bent trumpai nepažvelgtume į antrą, *labora* nusakomą vienuolystės dėmenį. Graikų pasaulyje fizinis darbas laikytas vergo dalyku. Tas, kuris išmintingas ir tikrai laisvas, yra atsidavęs vien dvasiniams dalykams; fizinį darbą kaip žemesnę tikrovę jis palieka žmonėms, negebantiems pakilti iki šios aukštesnės egzistencijos, dvasios pasaulio. Visiškai kitokia žydų tradicija: visi didieji rabinai sykiu praktikavo kokią nors amatininkishką profesiją. Paulius, kaip rabinas ir vėliau Evangelijos skelbėjas tautoms, sykiu gamindavo palapines ir pragyvendavo iš savo rankų darbo. Jis nebuvo išimtis, bet tęsė bendrą rabinizmo tradiciją. Vienuolystė šią tradiciją perėmė: rankų darbas yra esminis krikščioniškosios vienuolystės elementas. Benediktas savo Reguloje apie mokyklą griežtąja prasme nekalba, tačiau mokymas ir mokymasis ten, kaip matėme, suponuojami. Užtat jis aiškiai kalba apie darbą (plg. 48 sk.). Lygiai kaip ir Augustinas, vienuolių darbui paskyręs atskirą knygą. Krikščionys, šitaip tęsę judaizmo tradiciją, tai daryti papildomai dar galėjo būti skatinami Jėzaus žodžių Jono evangelijoje, kuriais jis gynė savo elgesį šabo dieną: „Mano Tėvas darbuojasi lig šiolei, todėl ir aš darbuojuosi“ (5, 17). Graikų-romėnų pasauliui Dievas Kūrėjas nebuvo žinomas; aukščiausioji dievybė, jo akimis, negalėjo purvintis rankų materijos sukūrimu. Pasaulio „sutvarkymas“ buvo rezervuotas demiurgui, pavaldžiai dievybei. Kitaip krikščionių Dievas: jis, vienas, tikrasis ir vienintelis Dievas, yra ir Kūrėjas. Dievas darbuojasi; jis toliau darbuojasi žmonių istorijoje ir prie jos prisideda. Kristuje jis kaip Asmuo įžengia į vargingą istorijos gimimą. „Mano Tėvas darbuojasi lig šiolei, todėl ir aš darbuojuosi.“ Pats Dievas yra pasaulio Kūrėjas, o kūrinija – dar neužbaigta. Dievas darbuojasi, *ergazetai!* Tad žmogaus darbai turėjo

pasirodyti kaip ypatingas žmogaus panašumo į Dievą, leidžiantį žmogui prisidėti prie jo kuriamojo darbo pasaulyje, būdas. Be šios darbo kultūros, kartu su žodžio kultūra sudarančios vienuolystę, Europos tapsmas, jos etosas ir pasaulio suvokimas neišsivaizduojami. Šis etosas savitas supratimu, kad žmogaus darbas ir istorijos plėtojimas yra bendradarbiavimas su Kūrėju, kuris dėl to yra jų matas. Kai šio mato nėra ir kai pats žmogus iškelia save iki dieviškojo kūrėjo rango, pasaulio perkeitimas nesunkiai virsta griovimu.

Pradėjome nuo to, kad, griūvant senosioms santvarkoms bei tikrybėms, vienuolių pagrindinė laikysena buvo *quaerere Deum* – leistis ieškoti Dievo. Galėjome pasakyti, jog tai ištis filosofinė nuostata: žvelgti toliau priešpaskutinių dalykų ir leistis ieškoti galutinės, tikrosios tikrovės. Kas tapdavo vienuoliu, pasukdavo ilgu ir stačiu keliu, tačiau jau būdavo radęs kryptį – Biblijos žodį, per kurį girdėdavo kalbant patį Dievą. Jis dabar turėdavo stengtis Jį suprasti, kad galėtų prie Jo priartėti. Tad vienuolių kelionė, net jei, kiek ji tęsis, neįmanoma įvertinti, vykdavo priimtojo Dievo žodžio širdyje. Vienuolių ieškojimas tam tikru atžvilgiu jau apima ir suradimą. Dėl šios priežasties, kad toks ieškojimas būtų galimas, pirma būtinas vidinis judesys, ne tik paakinantis valią ieškoti, bet ir įgalinantis įtikėti, kad šiame žodyje glūdi gyvenimo kelias; gyvenimo kelias, kuriuo Dievas atėjo pasitikti žmogaus, idant šis galėtų ateiti pas jį. Kitaip tariant, Dievo žodį būtina skelbti. Jis užkalbina žmogų bei kaldina jame įsitikinimą, galintį virsti gyvenimu. Kad kelias į Biblijos žodžio kaip Dievo žodžio širdį atsivertų, šis pats žodis iš pradžių turi būti skelbiamas išorėje. Būtinybė krikščioniškąjį tikėjimą perteikti kitiems klasikiniu pavidalu išreiškiama vienu *Petro pirmojo laiško* pasakymu, Viduramžių teologijoje laikytu bibliiniu teologo darbo pagrindu: visuomet būkite „pasirengę įtikinamai atsakyti (*logos*) kiekvienam klausiančiam apie jumyse gyvenančią viltį“ (3, 15). (*Logos*, vilties protas, turi virsti apo-logija, turi virsti atsakymu.) Gimstančios Bažnyčios krikščionys savo misionierišką skelbimą iš tiesų laikė ne jų grupę turinčia padidinti propaganda, bet vidine būtinybe, išplaukiančia iš jų tikėjimo prigimties: Dievas, į kurį jie tikėjo, yra visų Dievas, vienas, tikrasis Dievas, leidęs save pažinti Izraelio istorijos raidoje ir galiausiai per savo Sūnų, taip pateikdamas visiems svarbų ir visų žmonių slapčiausiai lauktą atsakymą. Skelbti juos akino ir sykiu įpareigojo Dievo visuotinumą ir Jo atžvilgiu atviro proto visuotinumą. Jų nuomone, tikėjimas priklausė ne nuo kultūrinių įpročių, kurie įvairių tautų skirtingi, bet nuo tiesos, kuri vienodai galioja visiems, srities.

Pamatinė krikščioniškojo skelbimo *ad extra* – ieškantiems ir klausantiems žmonėms – schema išryškėja

šventojo Pauliaus kalboje Areopage. Neužmirškime, kad Areopagas buvo ne kokia nors akademija, kur išmintingiausi protai susitikdavo padiskutuoti apie iškiliausius dalykus, bet tribunolas, atsakingas už religiją ir turėjęs priešintis svetimų religijų veržimuisi. Kaip tik tai Pauliui ir prikišama: „Atrodo, kad jis – svetimų dievų skelbėjas“ (*Apd 17, 18*). Paulius į tai atsako: pas jus radau altorių su užrašu: „Nežinomam dieviui“. Skelbiu jums tai, ką jūs nepažindami garbinatė (plg. *17, 23*). Paulius neskelbia nežinomų dievų. Jis skelbia tą, kurio žmonės nepažįsta ir vis dėlto pažįsta – Nepažįstamąjį Pažįstamąjį. Jis yra tas, kurio jie ieško ir apie kurį galiausiai žino, bet kuris vis dėlto yra Nepažįstamasis ir Nepažinūsis. Žmogus savo mąstymo ir jausenos gelmėje kažkaip žino, kad Dievas turi egzistuoti ir kad visų daiktų pradžioje turėtų būti ne iracionalybė, bet kūrybingas Protas, ne aklas atsitiktinumas, bet laisvė. Tačiau nors visi žmonės šitai kažkaip žino, kaip Laiške romiečiams pabrėžia Paulius (*1, 21*), tas žinojimas lieka dviprasmiškas. Vien mąstomas ir išmąstomas Dievas nėra tikras Dievas. Jei jis kaip nors nepasirodo taip, kad jį suvoktume, jo pasiekti negalime. Krikščionių skelbimo naujybė ta, kad dabar visiems galima pasakyti: jis pasirodė, pats asmeniškai. Tačiau tai – ne nuogas faktas, bet faktas, kuris yra pats *Logos* – amžinojo Proto buvimas čia ir dabar mūsų kūne. *Verbum caro factum est (Jn 1, 14)*: jis jame tikrai yra, *Logos* yra čia, *Logos* yra tarp mūsų. Tiesa, kad tai būtų galima pripažinti, protui visada būtina nusižeminti; norėdamas atsiliepti į Dievo nusižeminimą, žmogus turi nusižeminti.

Šiandien mūsų situacija daugeliu aspektų skiriasi nuo tos, su kokia Paulius susidūrė Atėnuose, tačiau, nepaisant viso skirtingumo, ji jai kartu daug kuo ir labai gimininga. Mūsų miestai nėra perpildyti altorių ir įvairių dievybių paveikslų. Dievas daugeliui tikrai tapo didysis Nepažįstamasis. Tačiau kaip anuomet už daugybės dievų paveikslų slėpėsi ir glūdėjo klausimas apie nepažįstamąjį Dievą, taip ir šiandien šis klausimas tylomis klibina dabartinį Dievo nebuvimą. *Quarere Deum* – ieškoti Dievo ir leisti būti jo surandamam – šiandien tai ne mažiau būtina nei anksčiau. Grynai pozityvistinė kultūra, Dievo klausimą kaip nemokslinį išstumianti į to, kas subjektyvu, sritį, būtų proto kapituliacija, jo iškiliausių galimybių atsisakymas ir dėl to humanizmo nuopuolis, kurio padariniai gali būti labai rimti. Tai, kas davė pradžią Europos kultūrai, būtent Dievo ieškojimas ir pasirengimas jo klausytis, ir šiandien tebelieka visos tikrosios kultūros pagrindas.

Dėkoju.

Popiežius Benediktas XVI

Pamokslas per šv. Mišias Paryžiaus *Esplanade de Invalides*

2008 m. rugsėjo 13 d.

Jūsų Eminencija Kardinole Vingt-Trois,
Jūsų Eminencijos Kardinolai ir BroLIAI Vyskupai,
Seserys ir BroLIAI Kristuje!

Jėzus Kristus surinko mus šioje nuostabioje vietoje, Paryžiaus širdyje, dieną, kai visuotinė Bažnyčia mini šventąjį Joną Auksaburnį, savo gyvenimo liudijimu bei mokymu veiksmingai parodžiusį krikščionims kelią, kuriuo jie turėtų žengti. Kupinas džiaugsmo, sveikinu valdžios atstovus, sutikusius mane šiame tauriame mieste, pirmiausia kardinolą André Vingt-Trois, kuriam dėkoju už man skirtus nuoširdžius žodžius. Taip pat sveikinu vyskopus, kunigus ir diakonus, supančius mane švenčiant Kristaus auką. Dėkoju ši rytą čia dalyvaujantiems visiems veikėjams, pirmiausia ponui Ministrui Pirmininkui; norėčiau patikinti, jog karštai meldžiuosi, kad jie atliktų savo iškilią misiją tarnaudami savo bendrapiliečiams.

Šventojo Pauliaus Pirmasis laiškas korintiečiams leidžia mums šiais birželio 28 d. pradėtais Pauliaus metais suvokti, kokie aktualūs ir šiandien tebėra apaštalo patarimai. „Sergėkitės stabmeldystės!“ (*1 Kor 10, 14*) – rašo jis pagonybės smarkiai paženklinintai bendruomenei, besiblaškančiai tarp Evangelijos naujybės ir senų, iš protėvių paveldėtų praktikų. Sergėtis stabmeldystės tuo metu reiškė liautis garbinti Olimpo dievybes, liautis aukoti joms kruvinas aukas. Sergėtis stabmeldystės reiškė leisti į Senojo Testamento pranašų, smerkusių žmogaus polinkį kaldintis klaidingus Dievo atvaizdus, mokyklą. Kaip stabų atvaizdų atžvilgiu sakoma 115 psalmėje, šie stabai tik „sidabro ir aukso, padaryti žmonių rankomis. Burnas jie turi, bet nekalba, turi akis, bet nemato“ (4–6). Išskyrus Izraelį, gavusį vienatinio Dievo apreiškimą, Antikos pasaulis buvo pavergtas stabų kulto. Pagonybės klaidos, labai paplitusios Korinte, turėjo būti pasmerktos, nes buvo didžiulis sušventimėjimas ir kreipė žmogų nuo jo tikrosios paskirties. Jos kliudė jam išvelgti, kad Kristus yra vienintelis ir tikrasis Atpirkėjas, vienintelis, galintis žmogui parodyti kelią Dievop.

Akinimas sergėtis stabų aktualus ir šiandien. Argi šiuolaikinis pasaulis nesusikūrė savo stabų? Argi jis, galbūt nesąmoningai, nesekė senovės pagonimis nukreipdamas žmones nuo jų tikrojo tikslo, nuo laimės

amžinai gyventi su Dievu? Tokį klausimą turi sau kelti kiekvienas savo paties atžvilgiu sąžiningas žmogus. Kas svarbu mano gyvenime? Kam teikiu pirmenybę? Žodis *idole* (pranc. „stabas“) kyla iš graikų kalbos ir reiškia „paveikslą“, „figūrą“, „atvaizdą“, taip pat „vaiduoklį“, „fantomą“, „neprasmingą išorę“. Stabas yra apgaulė, nes jis stebėtoją nukreipia nuo tikrovės, nutremdamas į regimybės karaliją. Bet ar tai nėra mūsų epochai būdinga pagunda, kuri yra vienintelė, kuriai galime daryti veiksmingą įtaką? Pagunda daryti stabu nebesamą praeitį, užmirštant jos trūkumus, daryti stabu dar neegzistuojančią ateitį, tikint, kad žmogus vien savo išgalėmis pajėgs sukurti žemėje amžinosios laimės karalystę! Šventasis Paulius kolosiečiams aiškina, jog nepasotinamas geidimas yra stabmeldystė (plg. *Kol 3, 5*), o savo mokiniui Timotiejui primena, kad pinigų meilė yra visų blogybių šaknis. Jai pasidavę, patikslina jis, „nuklydo nuo tikėjimo ir patys save drasko daugybe kančių“ (*1 Tim 6, 10*). Argi pinigai, turto, valdžios ir net žinių troškulys nenukreipė žmogaus nuo jo tikrojo tikslo, nuo jo tikrosios tiesos?

Brangūs broliai ir seserys, į klausimą, keliamą mums šios dienos liturgijos, ta pačia liturgija, mūsų paveldėta iš tikėjimo tėvų, ypač paties šventojo Pauliaus (plg. *1 Kor 11, 23*), ir atsakoma. Komentuodamas šį tekstą, šventasis Jonas Auksaburnis atkreipia dėmesį, kad šventasis Paulius griežtai smerkia stabmeldystę kaip „sunkią nuodėmę“, „papiktinimą“, kaip tikrą „nelaimę“ (24 homilija apie *Pirmąjį laišką korintiečiams*, 1). Jis iškart priduria, kad toks radikalus stabmeldystės pasmerkimas jokių būdu nėra paties stabmeldžio pasmerkimas. Smerkdamas nepriimtina nuodėmę jokių būdu negalime painioti jos su nusidėjėliu, kurio sąžinės būvio neįstengiamo įvertinti ir kuris, kad ir kaip būtų, visada gali atsiversti ir sulaukti atleidimo. Šventasis Paulius sykiu apeliuoja į savo skaitytojų protą: „Aš kalbu kaip išmintingiesiems: apsvarstykite patys, ką sakau“ (*1 Kor 10, 15*). Dievas niekada nereikalauja iš žmogaus paaukoti savo protą! Nėra taip, kad protas iš tikrųjų prieštarautų tikėjimui! Vienatinis Dievas – Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia – sukūrė mūsų protą ir dovanoja mums tikėjimą, siūlydamas mūsų laisvei priimti jį kaip brangią dovaną. Stabmeldystė žmogų nuo tokios perspektyvos nugręžia, o ir pats protas gali nusikaldinti stabų. Todėl melskime mus regintį ir girdintį Dievą, kad padėtų mums išsilaisvinti iš visų stabų, idant pasiektume mūsų būties tiesą, jo begalinės būties tiesą!

Kaip pasiekiamo Dievą? Kaip surandame arba iš naujo atrandame tą, kurio žmogus, nors taip dažnai jį užmiršdamas, ieško savo paties gilumoje? Kad jį atrastume, šventasis Paulius prašo mūsų naudotis ne tik savo protu, bet pirmiausia ir savo tikėjimu. Na, o ką mums

sako tikėjimas? Duona, kurią laužome, yra bendrystė su Kristaus Kūnu; padėkos taurė, virš kurios tariame laiminimo žodžius, yra bendrystė su Kristaus Krauju. Nepaprastas apreiškimas, kylantis iš Kristaus ir apaštalų bei visos Bažnyčios mums perteiktas po dviejų tūkstančių metų: Didžiojo ketvirtadienio vakarą Kristus įsteigė Eucharistijos sakramentą. Jis panorė, kad kiekvieną sykį, kai kunigas, ištiesęs rankas virš duonos ir vyno, pakartos perkeitimo žodžius, jo auka vėl būtų nekruvinu būdu pakartota. Per du tūkstančius metų prisikėlęs Viešpats milijonus kartų mums save dovanuoja tiek varginiausiose koplyčioje, tiek didingiausiose bazilikose ar katedrose, tapdamas, anot Augustino žinomo pasakymo, „artimesnis mums negu mes patys sau“ (plg. *Išpažinimai III, 6, 11*).

Broliai ir seserys, kuo didžiausiu garbinimu apgaubkime Viešpaties Kūno ir Kraujo sakramentą, Viešpaties tikro buvimo savo Bažnyčioje ir visoje žmonijoje Šventčiausiąjį Sakramentą. Neužmirškime parodyti jam savo pagarbą ir meilę! Dovanokime jam didžiausią pagarbos ženklą! Niekada neleiskime savo žodžiais, savo tylėjimu ar gestais aptemdyti savyje ir aplink save tikėjimą į Eucharistijoje esantį prisikėlusį Kristų. Kokie vėlgi nuostabūs šie to paties šventojo Jono Auksaburnio žodžiai: „Atnašaudami taurę ir vienydamiesi, prisimename neapsakomai gerus Dievo darbus ir visas gėrybės, kuriomis jis mums leidžia džiaugtis, ir dėkojame Dievui, kad jis žmonių giminę išlaisvino iš klaidos, vėl pritraukė prie savęs nuo jo nutolusius, be vilties ir Dievo šiame pasaulyje gyvenusius padarė brolių tauta ir Dievo Sūnaus paveldo dalininkais“ (24 homilija apie *Pirmąjį laišką korintiečiams*, 1). „Iš tiesų, – tęsia jis, – kraujas taurėje yra tas pats, kuris ištekėjo iš jo šono, ir tą kraują mes geriame“ (ten pat). Tai, pasak jo, ne tik dalyvavimas ir dalijimasis, tai „vienijimasis“.

Šv. Mišios yra tobula padėkos auka, leidžianti mūsų padėką sujungti su Atpirkėjo, Tėvo amžinojo Sūnaus padėka. Šv. Mišios, kaip tokios, irgi kviečia mus sergėtis stabų, nes, kaip pabrėžtinai teigia šventasis Paulius, „negalite būti Viešpaties stalo bendrai ir demonų stalo bendrai“ (*1 Kor 10, 21*). Šv. Mišios kviečia įžvelgti, kas mummyse paklūsta Dievo Dvasiai ir kas toliau klausosi piktojo dvasios. Šv. Mišiose trokštame priklausyti tik Kristui ir, kupini dėkingumo, kartu su psalmininku sušukti: „Kuo galiu atsilyginti Viešpačiui už visa, ką jis dosniai yra man davęs?“ (*Ps 116, 12*). Kaip atsidėkoti Viešpačiui už man dovanotą gyvybę, už tai, kad „jis išgelbėjo mane nuo mirties“ (*Ps 116, 8*), kad galutinai susivienyčiau su jo gyvenimu? Atsakymas į psalmininko klausimą pateikiamas pačioje psalmėje, nes Dievo žodis pats atsako į klausimus, kuriuos iškelia. Kuo galime Viešpačiui atsilyginti už visas jo mums duotas gėrybes,

jei ne jo žodžių laikymusi: „Nešiu vyno atnašą Viešpačiui ir šauksiuosi Viešpaties vardo“ (Ps 116, 13)?

Argi vyno atnašos nešimas Viešpačiui ir jo vardo šaukimasis nėra geriausia priemonė „sergėtis stbmeldystės“, kaip to iš mūsų reikalauja šventasis Paulius? Kaskart, kai švenčiamos šv. Mišios, kaskart, kai Kristus sakramentiškai būva savo Bažnyčioje, vyksta mūsų išganymo darbas. Todėl švęsti Eucharistiją reikia pripažinti, kad vienintelis Dievas gali mums dovanoti laimės pilnatvę, pamokyti tikrųjų vertybių, niekada neišblėstančių amžinųjų vertybių. Dievas yra čia ir dabar ant altoriaus, tačiau, kai vienydamiesi priimame jį Eucharistijos sakramente, jis taip pat čia ir dabar yra ir ant mūsų širdies altoriaus. Jis vienintelis moko mus sergėtis stabu, mąstymo mirażu.

Brangūs broliai ir seserys, ir kas gi gali nešti vyno atnašą Viešpačiui ir visos Dievo tautos vardu šauktis Viešpaties vardo, jei ne tam vyskupo išventintas kunigas? Leiskite man, mieli Paryžiaus miesto ir regiono gyventojai, taip pat jūs, kurie atvykote iš visos Prancūzijos bei kaimyninių šalių, kreiptis į jaunuolius, svarstančius apie pašaukimą į vienuolystę bei kunigystę, pasitikint jų tikėjimu ir didžiadvasiškumu: Nebijokite! Nebijokite savo gyvenimą dovanoti Kristui! Niekas Bažnyčios gyvenime negali pamainyti kunigo tarnybos! Niekas niekada neatstos šv. Mišių dėl pasaulio išganymo! Brangūs mane girdintys jaunuoliai ir tie, kurie esate nebe tokie jauni, atsiliepkite į Kristaus kvietimą. Savo trakte apie kunigystę Jonas Auksaburnis parodė, koks lėtas gali būti žmogaus atsakas, ir vis dėlto šis žmogus yra gyvas pavyzdys, kaip Dievas veikia žmogaus, leidžiančio save formuoti jo malonei, laisvės gelmėje.

Galiausiai prisimindami žodžius, Kristaus mums paliktus savo Evangelijoje, matome, kad jis mus mokė sergėtis stbmeldystės, kviesdamas statyti savo namus „ant uolos“ (Lk 6, 48). Kas gi ta uola, jei ne pats Kristus? Mūsų mintys, žodžiai ir darbai įgyja savo tikrąjį matmenį tik tuomet, kai susiejame juos su Evangelijos žinia: „Jo burna kalba tai, ko pertekusi širdis“ (Lk 6, 45). Ar kalbėdami trokštame savo pokalbio partnerio gervės? Ar mąstydami stengiamės savo mintis suderinti su Dievo mintimis? Šventasis Jonas Auksaburnis vėl mums sako: „Tačiau jei visi dalijamės ta pačia duona ir tampame viena, kodėl visi vienas kitam nerodome tos pačios meilės ir netampame viena ir joje? O žmogau, Kristus ieškojo tavęs, kuris buvai nuo jo taip toli, kad su tavimi susivienytų, o tu nenori vienytis su savo broliu“ (24 homilija apie *Pirmąjį laišką korintiečiams*, 2).

Viltis darysis vis stipresnė! Bažnyčia, pastatyta ant Kristaus uolos, turi amžinojo gyvenimo pažadus ne

dėl to, kad jos nariai šventesni už kitus žmones, bet dėl to, kad Kristus šiuos pažadus patikėjo Petriui: „Ir aš tau sakau: tu esi Petras – Uola; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės“ (Mt 16, 18). Kupinas nenykstančios vilties, kad Dievas amžinai esti kiekvieno iš mūsų sieloje, džiugiai žinodamas, jog Kristus yra su mumis iki pasaulio pabaigos, kupinas jėgos, kurią Šventoji Dvasia dovanoja visiems, kurie noriai leidžiasi būti jos pagriebiami, patikiu jus, mieli Paryžiaus ir Prancūzijos krikščionys, galingam ir gailingam už mus ant kryžiaus numirusio ir Velykų rytą pergalingai prisikėlusio Dievo meilės veikimui. Visiems mane girdintiems geros valios žmonėms dar kartą kartu su šventuoju Pauliumi sakau: sergėkitės stbmeldystės, nepaliaukite darę gera! Dievas, mūsų Tėvas, tepatraukia jus prie savęs ir teleidžia virš jūsų sušvisti jo šlovės spindesiui! Vienatinis Dievo Sūnus, mūsų Mokytojas ir mūsų Brolis, teapreiškia jums savo prisikėlusio veido grožį! Šventoji Dvasia tepripildo jus savo dovanų ir tesuteikia džiaugsmo pažinti Švenčiausiosios Trejybės ramybę bei šviesą dabar ir per amžių amžius. Amen.

Popiežius Benediktas XVI

Pamokslas per šv. Mišias Lurde

2008 m. rugsėjo 14 d.

Brangūs Kardinolai, brangūs Vyskupe Perrier, brangūs Broliai Vyskupai ir Kunigai, brangūs Pilgrimai, brangūs Broliai ir Seserys!

„Eikite ir pasakykite kunigams, jog čia reikia ateiti procesija ir pastatyti koplyčią.“ Štai tokią žinią Bernadeta gavo iš „gražiosios Ponios“ per 1858 m. kovo 2 d. pasirodymą. Šimtą penkiasdešimt metų pilgrimai nepaliaujamai keliauja prie Massabielle grotos išgirsti jiems skirtos žinios apie atsivertimą ir viltį. Ir mes šį rytą stovime čia prie Marijos, Nekaltosios Mergelės, kojų trokšdami būti pamokyti kartu su mažąja Bernadeta.

<...>

„Koks didžiulis dalykas yra Kryžius! Kas jį turi, tas turi lobį“, – yra pasakęs šventasis Andriejus Kretietis (X homilija Kryžiaus Išaukštinimo šventės proga, PG 97, 1020). Šią dieną, kai Bažnyčia švenčia Kryžiaus Išaukštinimo šventę, Evangelija, kurią ką tik girdėjome, primena mums šio didžio slėpinio reikšmę: Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų,

kad žmonės būtų išgelbėti (plg. *Jn 3, 16*). Dievas padarė save pažeidžiamą, priimdamas tarno išvaizdą, tapdamas klusnus iki mirties, iki kryžiaus mirties (plg. *Fil 2, 7–8*). Mes atpirkti per jo kryžių. Kankinimo įrankis, Didįjį penktadienį parodęs Dievo teismą pasauliui, tapo gyvenimo, atleidimo, pasigailėjimo šaltiniu, sutaikinimo ir taikos ženklu. „Žvelgiame į nukryžiuotą Kristų, kad būtume išgydyti iš savo nuodėmių!“ – rašė šventasis Augustinas (*Tract. in Jn., XII, 11*). Keldami akis į Nukryžiuotąjį, maldą kreipiame į tą, kuris atėjo panaikinti pasaulio nuodėmės ir padovanoti amžinojo gyvenimo. Bažnyčia kviečia išdidžiai pakelti šį šlovingą kryžių, idant pasaulis galėtų pamatyti, kokia didelė buvo Nukryžiuotojo meilė mums, žmonėms. Ji kviečia mus dėkoti Dievui, nes iš medžio, atnešusio mirtį, iš naujo ištryško gyvybę. Per šį medį Jėzus apreiškia mums savo suverenią galią, parodo, kad jis buvo iškeltas į šlovę. Taip, ateikime jo pagarbinti! Tarp mūsų yra tas, kuris taip mus pamilo, kad atidavė už mus savo gyvybę, tas, kuris kviečia žmogų su pasitikėjimu pas jį ateiti.

Marija, kviesdama atsigręžti į savo Sūnų, patiki mums didžiulį Dievo meilės slėpinį. Išties reikšminga, kad Marija, pirmąkart pasirodydama Bernadetai, savo susitikimą pradeda kryžiaus ženklu. Tai ne tiesiog ženklas, bet Bernadetos įvesdinimas į tikėjimo slėpinius. Kryžiaus ženklas tam tikra prasme yra mūsų tikėjimo santrauka, nes juo pasakoma, kokia didelė buvo Dievo meilė mums, pasakoma, kad pasaulyje egzistuoja už mirtį, mūsų silpnybes bei nuodėmes stipresnė meilė. Meilės galia stipresnė už mums grasinantį blogį. Marija čia, Lurde, apreiškė Dievo meilės žmonėms visuotinio slėpinį. Ji kviečia visus geros valios žmones, visus kamuojamus sielos ar kūno kančių pakelti akis į Jėzaus kryžių ir ten atrasti gyvybės versmę, išganymo versmę.

Bažnyčia gavo misiją visiems rodyti Kristuje apreiškintą mylintį Dievo veidą. Ar gebame suvokti, jog būtent Nukryžiuotajame ant Golgotos kalno glūdi mūsų kaip Dievo vaikų kilnumas, kuris buvo nuodėmės aptemdytas, o dabar mums vėl dovanotas? Nukreipkime savo žvilgsnius į Kristų. Būtent jis mus išlaisvins, kad galėtume mylėti taip, kaip jis mus myli, ir statydinti sutaikintą pasaulį. Juk ant šio kryžiaus Jėzus prisiėmė visos žmonijos kančių bei neteisybės našta. Jis užsivertė ant savo pečių pažeminimus ir diskriminacijas, kankinimus, kuriuos dėl meilės Kristui tenka pakelti tokiai daugybei mūsų brolių ir seserų įvairiuose pasaulio kraštuose. Mes patikime visa tai Marijai, Jėzaus ir mūsų Motinai, stovėjusiai kryžiaus papėdėje.

Kad šį šlovingą kryžių galėtume priimti į savo gyvenimą, švęsdami Dievo Motinos pasirodymo Lurde jubiliejų, ženkimė tikėjimo ir atsivertimo keliu. Šiandien

Marija ateina mūsų pasitikti, kad parodytų mums keliu, kuriais eidami galėtume atnaujinti mūsų bendruomenių ir savo pačių gyvenimą. Priimdami jos Sūnų, kuri jį mums rodo, panyrame į gyvą versmę, kur tikėjimas gali surasti naujų jėgų, o Bažnyčia pasistiprinti, kad vis drąsiau skelbtų Kristaus slėpinį. Jėzus, gimęs iš Marijos, yra Dievo Sūnus, vienintelis visų žmonių Atpirkėjas, gyvenantis ir veikiantis savo Bažnyčioje ir pasaulyje. Bažnyčios misija visame pasaulyje yra skelbti šią vieną žinią ir kvieisti žmones priimti ją autentišku širdies atsivertimu. Ši Jėzaus savo mokiniams patikėta misija šio jubiliejaus proga čia igyja naują polėkį. Sekant gausiais jūsų šalies tikėjimo šaukliais, misionieravimo dvasia, šimtmečių tėkmėje akinusi daugybę Prancūzijos vyrų ir moterų, ir toliau tebūna jūsų pasididžiavimas bei užduotis!

Žengiant jubiliejaus keliu Bernadetos pėdomis, mums primenama Lurdo žinios esmė. Bernadeta – vyriausioji labai neturtingos šeimos duktė, neturinti nei išsilavinimo, nei galios, silpnos sveikatos. Marija ją pasirinko savo žiniai apie atsivertimą, maldą ir atgailą perteikti visiškai pagal Jėzaus žodžius: „Paslėpei tai nuo išminčiųjų ir gudriųjų, o apreiškei mažutėliams“ (*Mt 11, 25*). Savo dvasiniame kelyje ir krikščionys akinami padaryti savo Krikšto malonę vaisingą, maitintis Eucharistija ir maldoje semtis jėgų liudyti bei solidarizuotis su visais savo broliais ir seserimis (plg. Kreipimasis Ispanijos aikštėje 2007 m. gruodžio 8 d.). Tad mums siūloma tikra, Marijos žvilgsnio lydima katechezė. Leiskimės ir mes būti mokomi vadovaujami Marijos keliauti į jos Sūnaus karalystę.

Tęsdama savo katechezę, „gražioji Ponia“ Bernadetai pasako savo vardą: „Aš esu Nekaltasis Prasišėjimas.“ Marija taip jai apreiškia savo iš Dievo gautą nepaprastą malonę, būtent kad ji pradėta be nuodėmės, nes „jis pažvelgė į nuolankią savo tarnaitę“ (*Lk 1, 48*). Marija yra mūsų žemės moteris, visiškai atidavusi save Dievui ir gavusi iš jo privilegiją dovanoti žmogiškąją gyvybę jo amžinajam Sūnui. „Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei“ (*Lk 1, 38*). Jis yra atsimainęs grožis, naujos žmonijos paveikslas. Būdama visiškai priklausoma nuo Dievo, Marija iš tikrųjų išreiškia visiškos laisvės, besiremiančios savo tikrojo kilnumo pažinimu, laikyseną. Ši malonės dovana paliečia ir mus, nes parodo mūsų pačių kilnumą – vyrų ir moterų, paženklintų nuodėmės, tačiau išgelbėtų bei gyvenančių viltimi, leidžiančia imtis kasdienio gyvenimo. Būtent tokį kelią Marija atveria žmogui. Visiškai atiduoti save Dievui reiškia surasti tikrosios laisvės kelią. Juk žmogus tampa savimi tik atsigręždamas į Dievą. Tada jis vėl atranda savo kaip pagal Dievo paveikslą ir panašumą sukurtą asmens pirmąją pašaukimą.

Brangūs broliai ir seserys, pirmutinis Lurdo šventovės pašaukimas yra būti susitikimo su Dievu maldoje vieta ir tarnavimo broliams, pirmiausia ligoniams, vargšams bei visiems kenčiantiesiems, vieta. Šioje vietoje Marija prisiartina prie mūsų kaip motina, visada besirūpinanti savo vargstančiais vaikais. Iš jos veido sklindančios šviesos sklinda Dievo gailestingumas. Leiskimės paličiami jos žvilgsniu, sakančiu, jog esame mylimi ir niekada neapleidžiami Dievo. Marija mums čia primena, kad karštai ir nuolankiai, pasitikėjimo kupinai ir ištvermingai maldai savo krikščioniškajame gyvenime turime skirti pagrindinę vietą. Malda būtina, kad galėtume gauti Kristaus jėgos. „Kas meldžiasi, tas nešvais-to savo laiko, net jei padėtis, regis, spaustų neatidėlioti-nai įsikišti ir reikalautų vien veiksmo“ (Enciklika *Deus caritas est*, 36). Būnant visiškai įsitraukusiam į veiklą, gresia pavojus, jog malda praras savo krikščioniškąjį savitumą ir tikrąjį veiksmingumą. Bernadetai ir Lurdo piligrimams tokioje brangioje rožinio maldoje glūdi Evangelijos žinios gelmė. Šia malda esame įvesdina-mi į Kristaus veido kontempliaciją. Iš šios nuolankiųjų maldos galime pasisemti gausių malonių.

Jaunuolių buvimas Lurde irgi yra svarbus dalykas. Mieli bičiuliai, kurie šiandien ryte čia susirinkote apie Pasaulio jaunimo dienų kryžiu! Marija, kai ją aplankė angelas, buvo jauna mergina iš Nazareto, gyvenusi paprastą ir drąsų tos vietovės moterų gyvenimą. Ir net jei Dievas savo pasitikėjimo kupiną žvilgsnį ypatingu būdu nukreipė į ją, Marija jums vėl nori pasakyti, kad Dievas nė vienam iš jūsų nėra abejingas. Jis nukreipia savo meilės pilną žvilgsnį į kiekvieną iš jūsų ir kviečia jus laimingam ir prasmingam gyvenimui. Sunkumai teneatima iš jūsų drąsos! Marija išsigando, kai angelas pranešė, kad ji turi tapti Atpirkėjo motina. Ji jautė, ko-kia silpna yra Dievo visagalystės akivaizdoje. Vis dėlto nesvyruodama ištarė „taip“. Ir dėl šito jos „taip“ į šį pasaulį atėjo išganymas ir pakeitė žmonijos istoriją. Ir jūs, mieli jaunuoliai, nebijokite ištarti „taip“ Viešpa-čiui, kviečiančiam jus paskui jį sekti. Dosniai atsakykite Viešpačiui! Jis vienintelis gali numaldyti giliausius jūsų širdies troškimus. Daugybė jūsų atvyksta į Lurdą rūpestingai ir dosniai tarnauti ligoniams ar kitiems pi-ligrimams, taip sekate paskui tarnaujantį Kristų. Tarna-vimas broliams ir seserims atveria širdį ir daro žmogų imlų. Maldos tyloje tebūna Marija jūsų patikėtinė, ta, kuri mokėjo kalbėti su Bernadeta pagarbiai ir ja pasi-tikėdama. Pašauktiesiems į santuoką Marija tepadedą pažinti tikros ir tvirtos meilės, kaip ištikimo dovanoji-mosi vienas kitam, grožį! Visiems iš jūsų, kuriuos Vieš-pats kviečia sekti paskui jį pašaukdamas į kunigystę ar vienuolystę, norėčiau pasakyti, jog paskirti visą savo gyvenimą tarnavimui Dievui ir žmonėms yra didžiulė laimė. Šeimos ir krikščionių bendruomenės tebūna

vietos, kur galėtų gimti bei skleisti tvarūs pašaukimai tarnauti Bažnyčiai ir pasauliui!

Marijos žinia yra vilties žinia mūsų laikų vyrams ir moterims, kad ir iš kokios šalies jie būtų kilę. Marijos dažnai šaukiuosi kaip *vilties žvaigždės* (Enciklika *Spe salvi*, 50). Mūsų gyvenimo keliuose, kurie taip dažnai būna tamsūs, ji yra mus apšviečianti ir mums kryptį rodanti vilties šviesa. Išardama „taip“, didžiadvasiš-kai save dovanodama, ji atvėrė Dievui duris į mūsų pasaulį ir istoriją. Ir mus ji kviečia gyventi, kaip ir ji, ne-pajudinama viltimi ir neklausyti teigiančių, jog esame likimo belaisviai. Motiniškai rūpindamasi, ji lydi mūsų asmeniniuose, mūsų šeimų ir tautų įvykiuose. Laimin-gi vyrai ir moterys, pasitikintys tu, kuris, atiduodamas savo gyvybę dėl mūsų išganymo, padovanojo mums savo motiną, idant ji taptų ir mūsų motina!

Brangūs broliai ir seserys! Čia, Prancūzijos žemėje, Viešpaties Motina gerbiama nesuskaičiuojamose pi-ligriminėse vietovėse, liudijančiose iš kartos į kartą perduodamą tikėjimą. Kaip į dangų paimtoji, ji yra mylima jūsų šalies globėja. Tebūna ji karštai gerbia-ma visose jūsų šeimose, vienuoliškosiose bendrijose ir parapinėse bendruomenėse! Tesirūpina Marija visais jūsų gražios šalies gyventojais ir piligrimais iš kitų ša-lių, atvykusiais švęsti šio jubiliejaus! Tebūna ji visiems motina, lydinti savo vaikus ir džiaugsmuose, ir išban-dymuose! Šventoji Marija, Dievo Motina, mūsų Moti-na, pamokyk mus kartu su tavimi tikėti, viltis ir mylėti. Parodyk kelią į tavo Sūnaus karalystę! Jūros Žvaigžde, šviesk mums ir vesk mus mūsų kelyje! (plg. Enciklika *Spe salvi*, 50). Amen.

Popiežius Benediktas XVI

Pamokslas per šv. Mišias už ligonius Lurde

2008 m. rugsėjo 15 d.

Brangūs Broliai Vyskupai ir Kunigai,
brangūs Ligoniai, Palydovai ir Slaugytojai,
brangūs Broliai ir Seserys!

Vakar šventėme Kristaus Kryžių, mūsų išganymo įran-kį, pilnatviškai apreiškiantį mums mūsų Dievo gailės-tingumą. Kryžius iš tiesų tobulai atskleidžia Dievo užuojautą mūsų pasauliui. Šiandien, švęsdami Marijos Sopulingosios atminimą, žvelgiame į Mariją, besidali-jančią savo Sūnaus užjauta nusidėjėliams. Kristaus Mo-tina, pasak šventojo Bernardo, savo užuojauta įžengė į

savo Sūnaus Kančią (plg. sekmadienio švenčiant Marijos Ėmimo į dangų aštuondienį homilija). Kryžiaus papėdėje išsipildo Simeono pranašystė: jos motiniška širdis perveriamą (plg. *Lk 2, 35*) kančių, sukeltų Nekaltajam, gimusiam iš jos kūno. Kaip Jėzus verkė (plg. *Jn 11, 35*), taip neabejotinai verkė ir Marija priešais nukankintą savo Sūnaus kūną. Tačiau jos santūrumas neleidžia išmatuoti jos bedugnio sielvarto; mintį apie jo gilumą įtaigiai rodo tik tradicinis septynių kalavijų simbolis. Ta kančia ją, kaip ir jos Sūnų Jėzų, išstobulino (plg. *Žyd 2, 10*), idant ji gebėtų priimti naują dvasinę misiją, kurią, prieš pat „atiduodamas dvasią“ (plg. *Jn 19, 30*), jai patiki jos Sūnus: tapti Kristaus Motina tarp jo narių. Šią valandą Jėzus mylimojo mokinio pavidalu savo motinai pristato kiekvieną iš savo mokinių: „Štai tavo sūnus!“ (plg. *Jn 19, 26–27*).

Šiandien Mariją gaubia prisikėlimo džiaugsmas ir šlovė. Ašaros, lietos kryžiaus papėdėje, virto šypseną, kurios niekas nebepanaikins, tačiau jos motiniška užuojauta mums lieka ta pati. Šitai patvirtina pagalbūs Mergelės Marijos įsikišimai, nepaliaujamai akinantys Dievo tautą nepajudinamai ja pasitikėti: tokį jausmą gerai atspindi malda *Memorare*. Marija myli visus savo vaikus, ypatingą dėmesį skirdama tiems, kuriuos, kaip ir ją jos Sūnaus kančios ir mirties valandą, aplanko kentėjimai; ji myli juos tiesiog dėl to, kad jie Kristaus ant kryžiaus valia yra jos vaikai.

Psalmininkas, iš tolo numatantis šį motinišką ryšį tarp Kristaus Motinos ir tikinčios tautos, Mergelės Marijos atžvilgiu pranašauja: „Šalies turtuoliai ieškos tavo šypsenos“ (*Ps 45, 13*). Tad Rašto įkvėpto žodžio skatinami krikščionys nuo seno ieškojo Dievo Motinos šypsenos, kurią taip puikiai mokėjo pavaizduoti ir išreikšti Viduramžių menininkai. Ši Marijos šypseną skirta visiems, tačiau pirmiausia kenčiantiesiems, idant jie joje galėtų atrasti paguodą ir palengvėjimą. Ieškoti Marijos šypsenos nėra pamaldus ar senamadiškas sentimentalumas; priešingai, tai gyvo ir tikrai žmogiško ryšio, siejančio mus su ta, kurią Kristus mums dovanojo kaip motiną, derama išraiška.

Trokšti šią Mergelės šypseną kontempliuoti nereiškia pasiduoti nekontroliuojamai vaizduotei. Pačiame Rašte mums atskleidžiama ši šypseną iš Marijos, giedančios *Magnificat*, lūpų: „Mano siela šlovina Viešpatį, mano dvasia džiaugiasi Dievu, savo Gelbėtoju“ (plg. *Lk 1, 46–47*). Dekodama Viešpačiui, Mergelė Marija padaro mus to liudininkais. Marija tartum iš anksto jos širdyje gyvenančiu džiaugsmu dalijasi su savo būsimais vaikais, t. y. mumis, kad tas džiaugsmas taptų ir mūsų džiaugsmu. Recituodami *Magnificat*, kaskart tampame jo šypsenos liudininkais. Čia, Lurde, 1858 m. kovo 3-

iąją, trečiadienį, Bernadeta šią Marijos šypseną kontempliuojo ypatingu būdu. Ši šypseną buvo pirmutinis atsakas, kuriuo kilnioji „Ponia“ atsiliepė į jaunosios regėtojos klausimą, kas ji tokia. Prieš prisistatydama po kelių dienų kaip „Nekaltasis Prasiidėjimas“, Marija leido jai pirma pažinti savo šypseną, tarsi tai būtų tinkamiausi vartai į jos slėpinio apreiškimą.

Iškiliausio iš į mus atsigręžusių kūrinių šypsenoje atsispindi mūsų kaip Dievo vaikų kilnumas, niekada neprarandamas nė ligonio. Ši šypseną, tikrasis Dievo švelnumo atspindys, yra nenugalimos vilties versmė. Deja, žinome: ilgai trunkanti kančia suardo ir patikimiausią gyvenimo pusiausvyrą, išjudina tvirčiausius pasitikėjimo pagrindus ir kartais net priverčia suabejoti gyvenimo prasmingumu bei vertingumu. Yra kovų, kurių žmogus vien savo jėgomis, nepadedamas dieviškosios malonės, negali atlaikyti. Kai nebeįmanoma rasti tinkamų žodžių, išskyla meilės kupinos artumos poreikis: tada ieškome ne tik giminaičių ar draugų, bet ir tų, su kuriais mus vienija tikėjimo saitai, artumo. Kas gali būti mums artimesnis už Kristų ir jo šventąją, nekaltai pradėtąją Motiną? Jie labiau negu bet kas kitas geba mus suprasti ir suvokti kovos su blogiu bei kančia kietumą. *Laiške žydams* apie Kristų sakoma, jog jis nėra tas, kuris „negalėtų atjausti mūsų silpnųbių“, bet tas, kuris buvo visaip mėgintas, bet nenusidėjo (plg. *Žyd 4, 15*). Tiems, kurie kenčia, ir tiems, kurie turi kovoti ir yra gundomi nuo gyvenimo nususukti, norėčiau visiškai nuolankiai pasakyti: gręžkitės į Mariją! Iš Mergelės šypsenos slėpiningai sklinda jėga, padedanti nepasiduoti ligai ir tęsti kovą už gyvenimą. Iš jos lygiai taip pat sklinda malonė, įgalinanti be baimės ir kartėlio atsiveikinti su šiuo pasauliu Dievo panorėtą valandą.

Kokia teisinga buvo vienos iškiliausių Prancūzijos asmenybių, Jean-Baptiste'o Chautard'o įžvalga! Savo *Viso apaštalavimo sieloje* jis karšties krikščionims siūlė „dažnai susitikinėti su Mergelės Marijos žvilgsniu“. Taip. Ieškoti Mergelės Marijos šypsenos nėra pamaldus vaikiškas noras; to, pasak 45 psalmės, trokšta „šalies turtuoliai“ (45, 13). „Turtuoliai“ tikėjimo srityje yra labiausiai dvasiškai subrendę ir todėl pajėgūs Dievo akivaizdoje pripažinti savo silpnumą bei varganumą. Šypsenoje, šioje kukloje švelnumo apraiškoje, suvokiame, kad mūsų vienintelis turtas yra Dievo meilė mums, sklindanti per širdį tos, kuri tapo mūsų Motina. Ieškoti šios šypsenos pirmiausia reiškia ragauti meilės dovanotumo; tai taip pat reiškia stengtis gyventi pagal jos mylimo Sūnaus žodžius, paskatinti ją šitaip nusišypsoti, lygiai kaip ir vaikas stengiasi paskatinti savo motiną nusišypsoti darydamas tai, kas jai patinka. O mes žinome, kas Marijai patinka; Kanoje ji tarnams yra pasakiusi: „Darykite, ką tik jis jums lieps“ (*Jn 2, 5*).

Marijos šypsena yra gyvojo vandens versmė. „Kas mane tiki, – sako Jėzus, – iš jo vidaus plūs gyvojo vandens srovės“ (plg. *Jn* 7, 38). Marija yra ta, kuri tikėjo, ir iš jos plūstelėjo gyvojo vandens srovės, turėjusios sudrėkinti žmonių istoriją. Versmė, kurią Marija parodė Bernadetai čia, Lurde, yra kuklus šios dvasinės tikrovės ženklas. Iš jos širdies, tikinčiosios ir motinos širdies, plūsta nuplaunantis ir gydantis gyvasis vanduo. Kiek daug žmonių, panirdami į Lurdo grotos vandenį, atrado švelnų Mergelės Marijos motiniškumą ir patyrė, jog jos laikydami gali tvirčiau laikytis ir Viešpaties! Sopulingosios šventės liturgijoje Marija pagerbiama *Fons amoris*, Meilės šaltinio, titulu. Iš Marijos širdies išties trykšta nepelnoma meilė, savo ruožtu duodanti pradžia vaiko meilei, turinčiai be paliovos toliau skleistis. Kaip kiekviena motina, Marija ugdo meilę ir daro tai geriau už visas motinas. Štai kodėl čia, į Lurdą, atvyksta tiek daug ligonių, norėdami numalšinti troškulį iš šio *Fons amoris* ir būti nuvesti prie išganymo vienintelio šaltinio, jos Sūnaus, Išganytojo Jėzaus.

Kristus dovana savo išganymą per sakramentus; žmonėms, kamuojamiems ligos ar negalios, jis tai daro ypatingu būdu per Ligonių patepimo malonę. Kančia kiekvienam yra svetimas dalykas. Jos buvimo niekada neįmanoma pažaboti. Todėl nelengva pakelti kančią ir dar sunkiau – kaip pasielgė kai kurie didieji Kristaus šventumo liudytojai – priimti ją kaip savo pašaukimo dėmenį taip, kaip šitai nusakė Bernadeta: „viską išken-tėti tylomis, kad patiktum Jėzui“. Norint tai pasakyti, reikia su Jėzumi jau būti nuėjus ilgą kelią. Kita vertus, įmanoma jau dabar patikėti save Dievo gailestingumui, regimai rodomam Ligonių patepimo malonės. Ligos dažnai lankoma pati Bernadeta ši sakramentą per savo gyvenimą priėmė keturis kartus. Šiam sakramentui būdingos malonės esmė ta, jog savin priimamas Kristus Gydytojas. Tačiau Kristus gydo kitaip, negu įprasta pasaulio tvarkoje. Kad mus pagydytų, jis nepasilieka už ligonio išgyvenamos kančios; jis ją palengvina apsi-gyvendamas ligos kamuojamame žmoguje, idant kar-tu su juo neštų kančią ir gyventų. Žmogus savo išbandymą neša nebe vienas, bet kaip kenčiantis Kristus narys tampa panašus į Kristų, atnašaujantį save Tėvui, ir per tai prisideda prie naujos kūrinių atsiradimo.

Be Viešpaties pagalbos ligos ir kančios jungas siaubingai sunkus. Priimdami Ligonių patepimo sakramentą, trokštame nešti tik Kristaus jungą, nes kliaujamės jo pažadu, jog jo jungas švelnus, o jo našta lengva (plg. *Mt* 11, 30). Tuos, kurie per šias šv. Mišias priėmėte Li-gonių patepimą, kviečiu puoselėti tokią viltį.

Vatikano II Susirinkimas pateikė Mariją kaip asmenybę, kurioje sutrauktas visas Bažnyčios slėpinys (plg.

Lumen gentium, 63–65). Jos asmeninė istorija užbėga į priekį Bažnyčios, irgi kviečiamos būti dėmesingai kenčiantiems žmonėms, keliui. Nuoširdžiai sveikinu me-dikus ir slaugytojus, taip pat visus, kurie ligoninėse bei kitose įstaigose įvairiais būdais kompetentingai ir dos-niai prisideda prie ligonių globos. Visam ligonių priė-mimo personalui, visiems sanitarams bei palydovams iš visų Prancūzijos vyskupijų ir tolimesnių šalių, kurie ištikus metus padedate į Lurdą keliaujantiems nega-luojantiems piligrimams, norėčiau pasakyti, jog jūsų tarnyba labai vertinga. Jūs esate tarnaujančios Bažny-čios rankos. Galiausiai norėčiau padėkoti tuos, kurie ligoniais rūpinasi bei juos lanko dėl savo tikėjimo, pir-miausia besidarbuojančius ligonių pastoracijoje, pa-rapijose ar čia, piligriminėse vietovėse. Vykdantiems šią svarbią bei sunkią misiją linkiu jausti veiksmingą ir brolišką jūsų bendruomenių paramą! Taip pat svei-kinu ir labai dėkoju savo broliams vyskupams, Pran-cūzijos episkopato nariams, vyskupams iš kitų šalių ir kunigams, lydintiems šio pasaulio ligonius bei ken-čiančiuosius. Kartu su kenčiančiu Viešpačiu dėkoju už jūsų tarnybą.

Jūsų vykdoma gailestingosios meilės tarnyba yra mari-jinė tarnyba. Marija patiki jums savo šypsena, kad jūs, būdami ištikimi jos Sūnui, taptumėte gyvojo vandens šaltiniais. Ką darote, darykite vardu Bažnyčios, kurios tyriausias paveikslas yra Marija. Tedovanoja ji jums vi-siems savo šypsena!

Baigdamas norėčiau prisijungti prie piligrimų bei ligo-nių maldos ir kartu su jumis pakartoti šio jubiliejaus šventimui pasiūlytos maldos Marijai šiuos žodžius: „Tu esi Dievo šypsena, Kristaus šviesos atspindys, Šventosios Dvasios buveinė, Tu išsirinkai Bernadetą jos neturte, Tu esi ryto žvaigždė, dangaus vartai ir pir-masis gyvenimui prikeltas kūrinys“, todėl meldžiame Tave, Lurdo Dievo Motina, kartu su širdimi ir kūnu kenčiančiais mūsų broliais ir seserimis!

Lietuvos vyskupų laiškas Seimo rinkimams artėjant

Brangūs tikintieji,

Dievo dovana gyventi laisvoje demokratinėje Lietuvoje kiekvienam krikščioniui drauge reiškia atsakomybę už šalies ateitį ir pareigą dalyvauti valstybės valdyme. Rinkimų į Seimą išvakarėse norime Jums priminti, kad tai sunkesnė ir svarbesnė pareiga, nei nueiti į balsavimo apylinkę. Nusivylimas, teisėtas pasipiktinimas daugeliu tautos išrinktųjų verčia susivokti – taip atsitinka ir dėl mūsų pačių, rinkėjų, kaltės: abejingumo, gilesnio supratimo bei atsakingumo stokos.

Reikia nuolat, tiek prieš rinkimus, tiek po jų, akylai stebėti politikus, o ypač – partijų nuveiktus darbus. Atskirkime pigų populiarumą, savignyją ir dangstymąsi televizijų herojais nuo tvirtais moraliniais įsitikinimais grindžiamo valstybės ir bendruomenės stiprinimo. Atskirkime tuščią gąsdinimą sąmokslais ir priešrinkiminiu dosnumą nuo pastangų sudaryti visiems geras sąlygas mokytis, sąžiningai užsidirbti ir oriai gyventi saugioje aplinkoje.

Asmeninis atlaidumas nusidėjėliams neturi virsti naiviu užmaršumu, kuriuo piktnaudžiauja praeities dėmių, net vakar dienos melagysčių ir suktybių išsiginantys politikai. Apmaudas dėl patirtų skriaudų neturi virsti aklu kerštavimu valdžiai, juo lengva pasinaudoti blogiems tikslams. Kuo labiau patys paisysime padorumo asmeniniame bei viešajame gyvenime, tuo labiau prisidėsime prie kūrimo tokios šalies, kokią regime ateities svajonėse. Turime pakeisti save pačius, jei norime, kad Seimas iš esmės pasikeistų.

Tik Viešpats gali padėti mums įveikti savo žmogiškąjį silpnumą, suteikti išminties ir įžvalgumo, idant tinkamai apsispręstume ir paklotume gerus pamatus artimiausių metų šalies gerovei. Todėl spalio 5–12 d. skelbiame maldos ir susikaupimo aštuondienį, kurio metu pirmiausia tirkime savo sąžinę. Nuoširdžiai apsisvarstykime, ar mūsų politinių sprendimų motyvai pagrįsti tiesa ir teisingumu, solidarumu su silpnaisiais ir atsakomybe už dvasinį tėvų paveldą. Prašykime Šventosios Dvasios apšviesti mus, mūsų vadovus bei visus piliečius ir vesti geriausio pasirinkimo keliu.

1. Tiesus žodis, drąsa atrasti ir įvardyti blogio šaknis visuomenėje vis retesni. Pažvelkime į savo sąžinę – ar mes vienijamės su tais, kurie nedviprasmiškai stoja gėrio pusėn, priešinas dorovinei sumaiščiai. O gal, priešingai, baidomės aiškių principų ir apsisprendimų, nes jie gali būti „nepatogūs“, kliudyti vienadieniems interesams.

Viešpatie, neleisk, kad iš mūsų širdžių būtų išstumta Dievo tiesa, kad prarastume Tavo duotą vidinį gebėjimą skirti gėrį nuo blogio, dvasinę šviesą nuo pragmatizmo tamsos ir atpažinti už saldžių šypsenų slypinčią piktą valią. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

2. Istorinė žeminimų patirtis ir dabartinis „stipriųjų“ kultas nustūmė asmens orumą prie mažareikšmių dalykų. Ar neužsimerkiame prieš panieką ir patyčias savo aplinkoje, ar visuomet ir visur jautriai palaikome žmogiškumą. O gal iškeičiame artimo meilės įstatymą į tolerancijos lozungą ir abejingai taikstomės su prigimtinės tvarkos griovėjais ir abstrakčių lygybių skelbėjais.

Viešpatie, pripildyk mus savo meilės, kad visi Lietuvos žmonės, laikydamiesi Tavo įsakymų, stengtųsi suprasti vieni kitus, padėti vieni kitiems ir puoselėtų kiekvieno, ypač silpnųjų, orumą. – Tave meldžiame, pažadink mus Viešpatie.

3. „Pasaulio karas ir taika prasideda šeimoje“, – sakė pal. Motina Teresė. Kiekvienas prisideda prie šios taikos, kai atsigręžia į artimiausius žmones, kasdieniu meilium rūpinimusi sutvirtina santuokinius pažadus. Ar nesuklaidina mūsų perspėjimai, esą dėmesys šeimai nuskriaus kitus. Pagalvokime, ar gali doras žmogus kliudyti pastangoms, kad būsimoji vaikų karta augtų mylinčių tėvų globoje.

Viešpatie, atnaujink mūsų šeimose ištikimybę, aukos dvasią, kad visos šeimos gyventų taikoje ir meilėje, suteik gausios palaimos visiems tėvams, kad jie atliktų pareigas pagal Tavo įsakymus ir išauklėtų savo vaikus pagal Tavo, Dieve, norą. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

4. Jau net kompiuteris tapo kasdieniu dalyku, tačiau tėvams vis daugiau leisti vaikus į mokyklą, kur neliko darnos ir pagarbos. Pasistenkime suvokti, kas nedrįsta imtis tikros švietimo ir mokslo pertvarkos. Ar palaikome siekius, kad tėvai ir mokytojai sutartinai ugdytų jaunimą, kad šeimoje diegiamos vertybės nebūtų pažuokiamos vadovėliuose ir pamokose.

Viešpatie, ikvėpk ugdytojams kantrybės ir nuoseklumo, stiprink jų autoritetą, tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo dvasią, padėk mums visiems siekti darnos tarp žmonių žinojimo ir Tavo begalinės išminties. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

5. Medicinos pasiekimai vadinami stebuklais, tačiau gyvybė vis mažiau branginama. Ar atremiame egoizmą ir tvirtai apsisprendžiame už gyvybę. Ar suvokiame, kad klastingos priklausomybės pagrauzia pražydusius gyvenimus, kad alkoholis yra daugelio bėdų – skurdo, smur-

to, palaidumo – tikroji priežastis. O gal tik šaipomės iš pastangų atitolinti jaunimą nuo svaiginimosi pagundų.

Viešpatie, neleisk niekam pamiršti, kad Tu vienas esi gyvybės davėjas, apsaugok mūsų tautą nuo vergavimo svaigalams ir palaidumui, suteik stiprybės kiekvienam, pasiryžusiam grumtis su priklausomybių demonais. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

6. Daugelis mūsų kaimynų patiria materialinį stygių, kur kas dažniau stokoja vidinės energijos, pasitikėjimo savimi, jėgų keisti profesiją ir gyvenimo būdą. Ar pastebime prislėgtą ir nusivylusį, ar suteikiame tai, ko jam labiausiai reikia – gal duonos, o gal padrašinimo. Kantriai pasvarstykime, kuo skiriasi pašalpus dalytojai ir tie, kurie siekia iš tiesų solidarios bei darnios visuomenės.

Viešpatie, tegul būna gyvas mumyse Tavo mokymas: „Ką padarėte vienam iš mažiausių, man padarėte“, kad mes žvelgtume į kiekvieną vargstantį, prislėgtą, vienišą kaip į Tave patį. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

7. Iš nelaisvės metų paveldėti ar naujieji piktnaudžiavimai valdžia apkartina dažno piliečio gyvenimą. Kaip didinti pasitikėjimą tais, kurie atsakingi už šalies ir kiekvienų namų saugumą, už įstatymo viršenybę. Mąstykime, kokios politikų pastangos iš tiesų tramdo korupciją, o dar labiau – ar patys esame nepakantūs izdo vagystėms ir naudojimuisi tarnybine padėtimi.

Viešpatie, saugok mus nuo abejingumo nusikaltimų, melo ir piktnaudžiavimo akivaizdoje, padėk suvokti, kad tik patys būdami principingi sukursime saugią aplinką ir įtvirtinsime sąžiningumo vertę. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

8. Į visuomenės priekį, į TV ekranus veržiasi valdžios, žiniasklaidos, verslo, kultūros atstovai, tačiau retas liudija pasididžiavimą Tėvyne ir tikėjimu stiprinamą pilietiškumą. Paklauskime savęs: gal žavimės tais, kurie visus kritikuoja, o patys nepadaro nieko, kad gyvenimas taptų geresnis. Atraskime savyje nuolankumo, tarnavimo visuomenei dvasią ir atpažinsime kitus, ją turinčius.

Viešpatie, visi šventi vyrai ir moterys mylėjo savo Tėvynę. Pripildyk ir mus tokios meilės, kad nuolat galėtume džiaugtis ir didžiūotis mūsų Tėvynės žmonėmis, kurie visi imtųsi sutelkto darbo Tėvynės pažangai. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

Lietuvos vyskupai

Tikinčiųjų bendruomeninė malda, skirta maldų aštuondienui prieš Seimo rinkimus spalio 5–12 d.

Kun.: Brangieji, artėjant naujojo Seimo rinkimams su nuolankumu ir širdies atvirumu prašykime Šventosios Dvasios malonės apšviesti mus, mūsų vadovus bei visus piliečius ir vesti geriausio pasirinkimo keliu.

VISI: Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

1. *Viešpatie, neleisk, kad iš mūsų širdžių būtų išstumta Dievo tiesa, kad prarastume Tavo duotą vidinį gebėjimą skirti gėrį nuo blogio, dvasinę šviesą nuo pragmatizmo tamsos ir atpažinti už saldžių šypsenų slypinčią pikta valią.*

2. *Viešpatie, pripildyk mus savo meilės, kad visi Lietuvos žmonės, laikydamiesi Tavo įsakymų, stengtųsi suprasti vieni kitus, padėti vieni kitiems ir puoselėtų kiekvieno, ypač silpnųjų, orumą.*

3. *Viešpatie, atnaujink mūsų šeimose ištikimybę, aukos dvasią, kad visos šeimos gyventų taikoje ir meilėje, suteik gausios palaimos visiems tėvams, kad jie atliktų pareigas pagal Tavo įsakymus ir išauklėtų savo vaikus pagal Tavo, Dieve, norą.*

4. *Viešpatie, įkvėpk ugdytojams kantrybės ir nuoseklumo, stiprink jų autoritetą, tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo dvasią, padėk mums visiems siekti darnos tarp žmonių žinijimo ir Tavo begalinės išminties.*

5. *Viešpatie, neleisk niekam pamiršti, kad Tu vienas esi gyvybės davėjas, apsaugok mūsų tautą nuo vergavimo svaigalams ir palaidumui, suteik stiprybės kiekvienam pasiryžusiam grumtis su priklausomybių demonais.*

6. *Viešpatie, tegul būna gyvas mumyse Tavo mokymas: „Ką padarėte vienam iš mažiausių, man padarėte“, kad mes žvelgtume į kiekvieną vargstantį, prislėgtą, vienišą kaip į Tave patį.*

7. *Viešpatie, saugok mus nuo abejingumo nusikaltimų, melo ir piktnaudžiavimo akivaizdoje, padėk suvokti, kad tik patys būdami principingi sukursime saugią aplinką ir įtvirtinsime sąžiningumo vertę.*

8. *Viešpatie, visi šventi vyrai ir moterys mylėjo savo Tėvynę. Pripildyk ir mus tokios meilės, kad nuolat galėtume džiaugtis ir didžiūotis mūsų Tėvynės žmonėmis, kurie visi imtųsi sutelkto darbo Tėvynės pažangai.*

Kun.: Viešpatie, padėk mums įveikti savo žmogiškąjį silpnumą, suteik išminties ir išvalgumo, idant tinkamai apsispręstume ir paklotume gerus pamatus artimiausių metų šalies gerovei. Tu, kuris gyveni ir viešpatauji per amžius.

VISI: Amen.

Tekstai maldos grupėms rengiantis Seimo rinkimams spalio 5–12 d.

Šiomis dienomis esame ganytojų kviečiami į ypatingą maldos susitelkimą prieš naujus Seimo rinkimus, todėl savo bendruomenėse ir šeimose burkimės bendrai maldai. Tekstai pateikti kaip pavyzdys kiekvienai maldų aštuon dienų dienai. Jais pasinaudokime kaip specialiomis intencijomis adoracijos, rožinio maldos valandoms.

1. PIRMOJI DIENA

Meldžiamės už tuos, kuriems netrukus bus pavesti Tautos ir visų mūsų reikalai, kad jie pasižymėtų vidine drąsa, turėtų jautrią sąžinę ir aiškų apsisprendimą siekti krikščioniškų vertybių, jas diegti mūsų gyvenime ir tarpusavio santykiuose. Patikrinkime ir savo sąžines, kokiomis vertybėmis grindžiame savo sprendimus.

Aš jums sakau: „Nepriesiek nei savo galva, nes negali nė vieno plauko padaryti balto ar juodo. Verčiau jūs sakykite: „Taip“, jei taip, „Ne“, jei ne, o kas viršaus, tai iš piktojo“ (Mt 5, 36–37).

Tiesus žodis, drąsa atrasti ir įvardyti blogio šaknis visuomenėje vis retesnė. Pažvelkime į savo sąžinę – ar mes vienijamės su tais, kurie nedviprasmiškai stoja gėrio pusėn, priešinasi dorovinei sumaiščiai. O gal priešingai, baidomės aiškių principų ir apsisprendimų, nes jie gali būti „nepatogūs“, kliudyti vienadieniams interesams.

Viešpatie, neleisk, kad iš mūsų širdžių būtų išstumta Dievo tiesa, kad prarastume Tavo duotą vidinį gebėjimą skirti gėrį nuo blogio, dvasinę šviesą nuo pragmatizmo tamsos ir atpažinti už saldžių šypsenų slypinčią pikta valią. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

2. ANTROJI DIENA

Meldžiamės, kad visuomet brandintume ir saugotume tikrą, neiškreiptą tiesą apie žmogiškąjį orumą, gerbtume vieni kitus, kad visuomet būtume jautrūs silpniausiems savo aplinkos žmonėms, kad niekada nesitaikytume su melu, išplaukiančiu iš klaidingai pateikiamos ir neteisingai diegiamos tolerancijos ar lygybės.

Mylėkite savo priešus, darykite gera ir skolinkite nieko nesitikėdami. Tuomet jūsų lauks didelis atlygis, ir jūs būsite Aukščiausiojo vaikai (Lk 6, 35).

Istorinė žeminimų patirtis ir dabartinis „stipriųjų“ kultas nustumė asmens orumą prie mažareikšmių dalykų. Ar neužsimerkiame prieš panieką ir patyčias savo aplinkoje, ar visuomet ir visur jautriai palaikome žmogiškumą. O gal iškeičiame artimo meilės įstatymą į tolerancijos lozungą ir abejingai taikstomės su prigimtinės tvarkos griovėjais ir abstrakčių lygybių skelbėjais.

Viešpatie, pripildyk mus savo meilės, kad visi Lietuvos žmonės, laikydamiesi Tavo įsakymų, stengtųsi suprasti vieni kitus, padėti vieni kitiems ir puoselėtų kiekvieno, ypač silpnųjų, orumą. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

3. TREČIOJI DIENA

Meldžiamės už šeimas, kad naujojo Seimo nariai nedviprasmiškai gintų šeimos kaip iš vyro ir moters santuokos kylančios institucijos svarbą, kad vaikai gimtų šeimose, kad tėvai su meile ir atsakomybe bei drąsa priimtų pasaulikiną būti gyvybės žemėje skleidėjais, kad neliktume abejingi šeimoms, kurios apimtos kivirčių, sumaišties ir noro išsiskirti.

Jūs, vaikai, klausykite Viešpatyje savo gimdytojų, nes šito reikalauja teisingumas. Ir jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos, drausmindami ir mokydami Viešpaties vardu (Ef 6, 1–4).

„Pasaulio karas ir taika prasideda šeimoje“, – sakė pal. Motina Teresė. Kiekvienas prisideda prie šios taikos, kai atsigręžia į artimiausius žmones, kasdieniu meilium rūpesčiu sutvirtina santuokinius pažadus. Ar nesuklaidina mūsų perspėjimai, esą dėmesys šeimai nuskriaus kitus. Pagalvokime, ar gali doras žmogus kliudyti pastangoms, kad būsimoji vaikų karta augtų mylinčių tėvų globoje.

Viešpatie, atnaujink mūsų šeimose ištikimybę, aukos dvasią, kad visos šeimos gyventų taikoje ir meilėje, suteik gausios palaimos visiems tėvams, kad jie atliktų pareigas pagal Tavo įsakymus ir išauklėtų savo vaikus pagal Tavo, Dieve, norą. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

4. KETVIRTOJI DIENA

Meldžiamės už visus, kuriems pavesta auklėti ir brandinti vaikus bei jaunimą, ypač už mokytojus ir dėstytojus, kad atgimtų pagarba mūsų mokytojams, kad valdžioje esantys sudarytų tinkamas sąlygas atlikti šią svarbią tarnystę mūsų šeimų ir visos tautos labui.

Kas turi pranašystės dovaną, tegul ja naudojasi, laikydamasis tikėjimo; kas dovaną tarnauti – tetarnauja, kas mokyti – tegul moko, kas paraginti – tegul ragina; kas dovaną šelpti – tegul šelpia dosniai, kas vadovauti – tegul vadovauja rūpestingai; kas dovaną gailestingumo darbams – tegul pagelbi kitiems su džiaugsmu (Rom 12, 6–8).

Jau net kompiuteris tapo kasdieniu dalyku, tačiau tėvams vis daugiau leisti vaikus į mokyklą, kur neliko darnos ir pagarbos. Pasistenkime suvokti, kas nedrįsta imtis tikros švietimo ir mokslo pertvarkos. Ar palaikome siekius, kad tėvai ir mokytojai sutartinai ugdytų jaunimą, kad šeimoje diegiamos vertybės nebūtų pajuokiamos vadovėliuose ir pamokose.

Viešpatie, įkvėpk ugdytojus kantrybės ir nuoseklumo, stiprink jų autoritetą, tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo dvasią, padėk

mums visiems siekti darnos tarp žmonių žinojimo ir Tavo begalinės išminties. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

5. PENKTOJI DIENA

Meldžiamės už medicinos darbuotojus, ypač tuos, kurie yra ištikimi Hipokrato priesaikai, aukojasi dėl kiekvienos gyvybės išsaugojimo, nepailstamai tarnauja Gyvybės Evangelijos nešamai žiniai. Melskimės, kad išsivaduočiau iš alkoholio, narkotikų, palaido gyvenimo priklausomybių, kad saugotume savo gyvybę.

Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventovė jumyse gyvenančios Šventosios Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebepriskausote patys sau? Iš tiesų esate brangiai nupirkti. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu! (1 Kor 6, 19–20).

Medicinos pasiekimai vadinami stebuklais, tačiau gyvybė vis mažiau branginama. Ar atremiame egoizmą ir tvirtai apsisprendžiame už gyvybę. Ar suvokiame, kad klastingos priklausomybės pagraučia pražydušius gyvenimus, kad alkoholis yra daugelio bėdų – skurdo, smurto, palaidumo – tikroji priežastis. O gal tik šaipomės iš pastangų atitolinti jaunimą nuo svaiginimosi pagundų.

Viešpatie, neleisk niekam pamiršti, kad Tu vienas esi gyvybės davėjas, apsaugok mūsų tautą nuo vergavimo svaigalams ir palaidumui, suteik stiprybės kiekvienam, pasiryžusiam grumtis su priklausomybių demonais. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

6. ŠEŠTOJI DIENA

Meldžiamės už visus, kurie patiria įvairių materialinį stygių, kurie yra nusivylę, tapę vieniši, jaučiasi užguiti ir niekam nereikalingi, kad būtume budrūs ir dėmesingi, nedelsdami jautriai atsilieptume į stokojančiųjų poreikius, kad socialiniame gyvenime veiktume solidarumo dvasia.

Buvau išalkęs, ir jūs mane pavalgydinote, buvau ištroškęs, ir mane pagirdėte, buvau keleivis, ir mane priglaudėte, buvau nuogas – mane aprenėte, ligonis – mane aplankėte, kalinys – atėjote pas mane. Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte (Mt 25, 35–36. 40).

Dešimtys mūsų kaimynų patiria materialinį stygių, kur kas daugiau stokoja vidinės energijos, pasitikėjimo savimi, jėgų keisti profesiją ir gyvenimo būdą. Ar pastebime prislėgtą ir nusivylusį, ar suteikiame tai, ko labiausiai reikia – gal duonos, o gal padrąsinimo. Kantriai pasvarstykime, kuo skiriasi pašalpų dalytojai ir tie, kurie siekia iš tiesų solidarios bei darnios visuomenės.

Viešpatie, tegul būna gyvas mumyse Tavo mokymas: „Ką padarėte vienam iš mažiausių, man padarėte“, kad mes žvelgtume į kiekvieną vargstantį, prislėgtą, vienišą, kaip į Tave patį. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

7. SEPTINTOJI DIENA

Meldžiamės už tuos, kuriems pavesta rengti įstatymus, kad jie tai darytų su jautria sąžine, iš pašalio neveikiami ir nevergaudami vienadieniems interesams ar atskiroms grupėms, kad nebūtų piktnaudžiuojama patikėta valdžia. Ir patys prašykime malonės atsakingai ir sąžiningai naudotis mums patikėtomis žemiškosiomis gėrybėmis.

Taip kalbėjo VIEŠPATS: darykite, kas teisinga ir teisu! Gelbėkite iš skriaudiko nagų nuskriaustąjį! Nesielkite neteisingai ir neskriauskite svetimšalio, našlaičio ir našlės (Jer 22, 3).

Iš nelaisvės metų paveldėti ar naujieji piktnaudžiavimai valdžia apkartina dažno piliečio gyvenimą. Kaip didinti pasitikėjimą tais, kurie atsakingi už šalies ir kiekvienų namų saugumą, už įstatymo viršenybę. Mąstykime, kokios politikų pastangos iš tiesų tramdo korupciją, o dar labiau – ar patys esame nepakantūs izdo vagystėms ir naudojimuisi tarnybine padėtimi.

Viešpatie, saugok mus nuo abejingumo nusikaltimų, melo ir piktnaudžiavimo akivaizdoje, padėk suvokti, kad tik patys būdami principingi sukursime saugią aplinką ir įtvirtinsime sąžiningumo vertę. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

8. AŠTUNTOJI DIENA

Melskimės už žiniasklaidos darbuotojus, kad jie su didele atsakomybe imtųsi tikros, neiškreiptos žinios perteikimo. Melskimės ir už savo Tėvynę, kad visi mokėtume nesavanaudiškai jai tarnauti, atsigręžti vieni į kitus su pagarba, atsakomybe ir tikrosios, krikščioniškos tarnystės bei artimo meilės dvasia.

Jėzus kalbėjo: „Jūs esate girdėję, kad protėviams buvo pasakyta: Nežudyk, o kas nužudo, turės atsakyti teisme. O aš jums sakau: jei kas pyksta ant savo brolio, turi atsakyti teisme. Kas sako savo broliui: „Pusgalvi!“, turės stoti prieš aukščiausiojo teismo tarybą. O kas sako: „Beproti!“, tas smerktinas į pragaro ugnį. Jei neši dovaną prie aukuro ir ten prisimeni, jog tavo brolis turi šį tą prieš tave, palik savo atnašą tenai prie aukuro, eik pirmiau susitaikinti su broliu, ir tik tada sugrįžęs aukok savo dovaną (Mt 5, 21–24).

Į visuomenės priekį, į TV ekranus veržiasi valdžios, žiniasklaidos, verslo, kultūros atstovai, tačiau retas liudija pasididžiavimą Tėvynę ir tikėjimu stiprinamą pilietiškumą. Paklauskime savęs: gal žavimės tais, kurie visus kritikuoja, o patys nepadaro nieko, kad gyvenimas taptų geresnis. Atraskime savyje nuolankumo, tarnavimo visuomenei dvasią ir atpažinsime kitus, ją turinčius.

Viešpatie, visi šventi vyrai ir moterys mylėjo savo Tėvynę. Pripildyk ir mus tokios meilės, kad nuolat galėtume džiaugtis ir didžiuliais mūsų Tėvynės žmonėmis, kurie visi imtųsi sutelkto darbo Tėvynės pažangai. – Tave meldžiame, pažadink mus, Viešpatie.

Afganistane Lietuvos kariai šventė Šiluvos jubiliejų

Rugsėjo 9 d. Afganistano Goro provincijos septintosios atkūrimo grupės (PAG-7) kariai susirinko į stovykloje įsikūrusią koplyčią paminėti vienos gražiausių rudens švenčių – Švenčiausiosios Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400-ųjų metų. Tą patį vakarą Ramovėje buvo rodomas Daliaus Ramanausko sukurtas dokumentinis filmas „Kelias į Šiluvą“.

Jau rugpjūčio mėnesio pabaigoje Afganistane tarnaujantis karo kapelionas kapitonas kun. Jonas Tamošiūnas kvietė PAG-7 karius ir civilius darbuotojus rengtis didelei šventei, kuri suvienys tūstančius Lietuvos žmonių, ir, jo teigimu, į Afganistano Goro provinciją perkels dalelę šilų apsuptos Šiluvos ir leis bent širdimis prisiglausti prie iš įvairiausių Lietuvos bei kitų pasaulio kampelių atvykusių piligrimų maldos.

Pirmasis žingsnis į jubiliejaus minėjimą buvo žengtas rugsėjo 5 d., penktadienį. Vakare PAG-7 kariai ir civiliai, misiją vykdantys lietuviai, susirinko prie kapeliono rankomis pastatyto altoriaus švesti Sutaikinimo sakramento. Dviem Lietuvos kariams tai buvo pirmasis susitaikymo šventimas.

Kai Šiluvos šventovėje rugsėjo 9 d. susirinkę kariai, šauliai, partizanai meldėsi už taiką Lietuvoje ir pasaulyje, PAG koplyčioje vidudienį buvo švenčiama Eucharistija. Giesmėmis ir maldomis, skirtomis Švenčiausiajai Mergelei Marijai, tądien susirinkusieji apkabino ir iš misijos grįžtančių karių laukiančius namie artimuosius. Kartu su lietuviais Šiluvos jubiliejų minėjo kariai iš Kroatijos, Kanados, Slovakijos. Šios šventės dėka Šiluvos žinia pasklido po pasaulį. Švenčiausiosios Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400-ųjų metų proga išleis-tame ženkle parašyti žodžiai: „Per amžius tebus garbinamas Dievo Sūnus“ nuskambėjo ir Afganistano Goro provincijoje tarnaujančių karių lūpose.

„Tikiu, kad daugeliui PAG-7 tikinčiųjų Marijos apsireiškimo jubiliejaus šventimas buvo kiek netikėtas. Aš pats, vykdydamas tarnybą Afganistane, Šiluvą atradau kitokią, daug jaukesnę ir daug šiltesnę. Širdis džiaugiasi, kad Lietuvoje yra vieta, kuri net būnant toli nuo namų skirtingų šalių karius kaip vieną šeimą sutelkia maldai“, – sakė PAG-7 kapelionas kpt. kun. Jonas Tamošiūnas.

Tai ne pirma krikščioniška šventė, kurią minėjo PAG-7 kariai. Stovyklos koplyčioje švesta Žolinė. Misiją atliekantys kariai šv. Mišių aukai susirenka kiekvieną sekmadienį. Anot kapeliono, meldžiamasi ne tik ypatingomis progomis. Kiekvienas turi galimybę su kolegomis pasimelsti svarbių gyvenimo tarpsnių progomis: minint sutuoktvių metines, vaiko gimimą, artimojo sugrįžimą į Tėvo namus.

PAG misija pradėjo veikti 2005 m. birželio mėnesį. Pagrindinė PAG užduotis – padėti Afganistano valdžiai plėsti įtaką provincijoje, garantuoti saugumą ir sudaryti tinkamas sąlygas provincijai atkurti. PAG – tai NATO Tarptautinėms saugumo paramos pajėgoms (*International Security Assistance Force, ISAF*) priklausanči Lietuvos vadovaujama bendra civilinė ir karinė misija. -rg-

Pašventintas Kristaus Prisikėlimo parapijos namų kartinis akmuo

Rugsėjo 13 d. 18 val. gausiai susirinkę į šv. Mišias Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje tikintieji džiaugsmingai pasitiko iškilmingą, purpuro spalvos arnotais pasi-puošusią kunigų procesiją. Prie altoriaus žengė Kauno arkivyskupijos parapijų klebonai, rektoriai. Procesiją vainikavo popiežiaus Benedikto XVI ypatingasis pasiuntinys Švč. M. Marijos apsireiškimo 400 metų jubiliejuje Šiluvoje, Kelno arkivyskupas kardinolas Joachimas Meisneris, vyskupas emeritas Juozas Preikšas ir visus laiminantis Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ.

Atidaryta paroda

Rugsėjo 24 d. Marijampolėje, Lietuvos Prezidento Kazio Griniaus memoria-liniame muziejuje, atidaryta paroda marijonų vienuolyno Marijampolėje 250-osioms metinėms paminėti. Parodos atidaryme dalyvavo vyskupas Rimantas Norvila, vyskupas Juozas Žemaitis MIC, Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo parapijos klebonas Andrius Šidlauskas MIC, Marijampolės apskrities viršininko administracijos atstovė D. Micutienė, miestelėnai.

Susirinkusius sveikindamas, muziejaus direktorius V. Grinius pabrėžė, jog atidaroma istorinė paroda, ir pakvietė žodį tarti vyskupą Rimantą Norvilą. Pasak ganytojo, šis jubiliejus reikšmingas visai Marijampolei, parodoje esantys ekspoziciniai byloja apie vienuolijos kūrimosi pradžią mieste, marijonų dvasinį ir šviečiamąjį indėlį, ir tai tik pabrėžia vienuolyno svarbą miestui. Marijampolės apskrities viršininko administracijos atstovė Danguolė Micutienė pasidžiaugė, jog jau nebe pirmą kartą šiame muziejuje miesto žmonėms suteikiama galimybė praplėsti akiratį. Paroda, anot jos, unikali tuo, kad supažindina ne tik su vienuolyno, bet ir su Marijampolės istorija.

Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo parapijos klebonas Andrius Šidlauskas MIC pristatė ekspoziciją. Parodoje eksponuojama marijonų vienuolijos įkūrėjo S. Papčinskio portretas, vienuolio P. Nemirovskio nutapytas marijonų vienuolyno fundatorės grafienės Pranciškos Butlerienės portretas, grafienės fundacijos marijonams dokumentų nuorašai, karaliaus Augusto III sutikimas atiduoti išskirtinę teritoriją (jurisdiką) ir pievas tėvams marijonams, senos istorinės knygos apie vienuoliją ir grafiene P. Butlerienę, taip pat grafienės Pranciškos Butlerienės dovanos vienuolynui: arnotai, siuvinėti rankomis sidabro ir aukso siūlais, monstrancija, kiti ekspoziciniai. Daugelis jų XVIII amžiaus vidurio. Klebonas A. Šidlauskas MIC pasidžiaugė paroda, padėjo visiems padėjusiems ją surengti ir pakvietė į jubiliejui skirtą tarptautinę konferenciją.

-rs-

Pilgriminis žygis pėsčiomis iš Kauno į Šiluvą

Rugsėjo 10–14 d. VšĮ Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centro bendruomenė pėsčiomis keliavo į Šiluvą. Žygyje dalyvavo įstaigos vadovai, mokytojai ir mokiniai. Rugsėjo 10 d. ryte 52 žygio dalyviai susirinko į centro koplytėlę, kur jų išlydėti atvyko Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, kun. Gintaras Vitkus SJ, Seimo narė Vincė Vaidevutė Margevičienė ir Kauno valstybinio akademinio dramos teatro vadovas aktorius Egidijus Stancikas. Netrukus spalvinga eisena pajudėjo Kauno gatvėmis, vėliau keliauta panemune. Vakarop buvo pasiektas pirmosios dienos tikslas – Vilkija. Čia piligrimus sutiko Kauno r. savivaldybės vadovai. Bažnyčioje vysk. J. Preikšas, kunigai Gintaras Vitkus SJ ir Vaidas Lukoševičius SJ aukojo šv. Mišias.

Antrą dieną buvo pasiekta Ariogala. Ten keliautojus labai svetingai priėmė parapijos klebonas kun. Gintautas Jankauskas. Trečiąją dieną Kaulakiuose, kaimo turizmo sodyboje, buvo švenčiamas Sutaikinimo sakramentas, dalyvauta šv. Mišiose. Rugsėjo 13-ąją atkeliauta į Šeimų dieną jubiliejiniuose Šiluvos atlaiduose. Prie miestelio ribos pilgriminio žygio dalyvius pasitiko visi centro darbuotojai, kurie dėl vienkiių ar kitokių priežasčių negalėjo keliauti visas keturias dienas. Drauge dalyvauta pagrindinių šv. Mišių šventime.

Šia piligrimine kelione VšĮ Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centras įprasmino ir paminėjo Švenčiausiosios Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų. Kelionėje buvo skaitytas Dievo žodis, medituota, kalbėtas rožinis, apmąstytas Kryžiaus kelias, giedota. Visą kelionės laiką piligrimus lydėjo jėzuitų kunigų ir vyskupo dvasinė globa. -np-

Paskaita apie Šiluvos bazilikos puošybą

Rugsėjo 24 d. Kauno miesto muziejuje menotyros daktarė Laima Šinkūnaitė skaitė paskaitą „Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Gimimo bazilika: dailės ikono-

šv. Mišioms vadovavęs Kauno arkivyskupas homilijoje priminė, kad šiomis dienomis Lietuva švenčia Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų. Tai ilgas laikotarpis, kurį kentėdama išgyveno mūsų tauta: Lietuvai teko nešti sunkią 130 metų trukusią Maskvos carinę priespaudą, kai buvo uždrausta spauda, kalba, niekinama kultūra. „Šiandien pradėdame švęsti Kryžiaus išaukštinimo iškilme. Ši bažnyčia primena mums kitą skaudžią neseniai išgyventą sovietų okupaciją. Šioji šventovė turėjo būti laisvės simbolis, padėka Dievui už atgautą nepriklausomybę iš carizmo priespaudos. Tačiau kita, ne mažiau nuožmi komunistinė valdžia vietoje kryžiaus iškabino save šlovinantį šūkį „Šlovė TSKP“. Štai todėl jūs, šios parapijos tikintieji, turėtumėte iškilmingai švęsti ne tik Prisikėlimo šventę, bet ir Kryžiaus išaukštinimo šventę. Be Kryžiaus nėra Prisikėlimo. Mes turime būti dėkingi tiems, kurie išdrįso nešti tautos kryžių ir kovoję prieš okupantus,“ – kalbėjo ganytojas.

Šv. Mišių pabaigoje į tikinčiuosius kreipėsi kardinolas J. Meisneris: „Savo akimis mačiau jūsų tikėjimą šioje gražioje bažnyčioje. Bažnyčia parodo, kokia yra bendruomenė. Prieš 16 metų buvau čia, tačiau dabar, kai vėl pamačiau šią bažnyčią, prisiminiau Elzbietos žodžius, pasakytus Marijai: *Palaiminta esi, kad itikėjai*. Šiandien ir aš sakau: *Palaimintas Kaunas, nes prisikėlė!*“ Toliau svečias išraiškingai, vaizdingai ir su užsidegimu sakė, kad „kryžius turi dvi linijas – horizontalią ir vertikalią. Horizontalioji – tai minuso linija. Žmonės, esantieji šia linija, yra minuso žmonės. Ačiū Dievui, kad minuso liniją perkirto vertikali, ir todėl tikintys žmonės yra pliuso žmonės“. „Lietuva yra kryžiaus paženklinta: jūs vieninteliai turite unikalų Kryžių kalną, todėl Europos žemyne esate didelis pliusas“, – sakė Kelno arkivyskupas ir džiaugėsi galėdamas, pasak jo, „švęsti Kryžiaus išaukštinimo šventę su tauta, kuri paženklinta kryžiumi“. „Palaiminta esi, tauta, nes itikėjai kryžių!“ – šiais žodžiais savo išpūdingą kalbą baigė kardinolas J. Meisneris

Po palaiminimo Kauno arkivyskupijos kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas perskaitė Kristaus Prisikėlimo parapijos namų kertinio akmens pašventinimo aktą ir pakvietė kardinolą J. Meisnerį, arkivyskupą S. Tamkevičių SJ, arkivyskupo augziliarą vyskupą J. Ivanauską, vyskupą emeritą J. Preikšą, parapijos kleboną mons. V. Grigaravičių šį aktą pasirašyti. Vienas akto egzempliorius buvo įdėtas į kapsulę. Kunigų procesija, lydima tikinčiųjų, išėjo į šventorių prie kertinio akmens. Po trumpų arkivyskupo ir kardinolo maldų kardinolas pašventino kertinį akmenį, kuris su kapsule buvo įmūrytas į būsimo pastato pamatus. -bv-

Pašventintas naujos bažnyčios sklypas ir kertinis akmuo

Rugsėjo 13 d. Šiauliuose buvo pašventintas Nekaltai Pradėtosios M. Marijos garbei iškiliančios bažnyčios sklypas ir kertinis akmuo. Parapiją pasiekė ir popiežiaus Benedikto XVI palaiminimas naujos bažnyčios statybai ir jos geradariams. Tai bus pirmoji naujai pastatyta bažnyčia neseniai dešimtmetį šventusioje Šiaulių vyskupijoje. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapija, įsteigta 1993 m. spalio 15 d., penkiolika metų laukė savo bažnyčios. Šių metų birželio 20 d. Šiaulių vyskupijos kurijoje spaudos konferencijos metu pristatytas bažnyčios ansamblio projektas. Bažnyčios pastato idėja – du maldai suglausti delnai. Bažnyčioje bus beveik 400 sėdimų ir keli šimtai stovimų vietų. Pastato aukštis sieks 18,5 metrų, kryžiaus smailė – 30 metrų. Viduje už centrinio altoriaus bus pastatyta Švenčiausios Mergelės Marijos statula. Šalia bažnyčios glaussis klebonija ir parapijos namai. Šiuo metu bažnyčios statybos darbai jau prasidėję. Į kertinio akmens pašventinimo iškilmes susirinko daug parapijiečių. Šv. Mišios dėkojant Dievui už pradėtą bažnyčios statybą aukotos po atviru dangumi šalia bažnyčios pamatų. Giedojo G. Ramanausko vadovaujamas Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“. Šv. Mišias aukojo

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir 17 vyskupijos kunigų. Prie altoriaus ganytojas ir kunigai atėjo procesija, apeidami naujosios bažnyčios sklypą. Per pamokslą ganytojas kalbėjo apie sunkumus, kuriuos teko patirti Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijai. „Šie išbandymai, brangūs parapijiečiai, dar labiau sutvirtins jūsų tikėjimą, uždegs meilę ir sustiprins jūsų žingsnius, nes jūs stovite ant tvirtų tikėjimo pamatų“, – sakė Šiaulių vyskupas, dėkodamas tikintiesiems už ištvermę. Tvirtus tikėjimo pamatus ganytojas priešpriešino ant smėlio statomiems, horoskopų ir įvairių astrologijų pažymėtiems pamatams. „Tikrieji pamatai yra Kristus“, – sakė vyskupas, prašydamas Švč. M. Marijos globos visiems, kurie prisideda ar prisidės prie bažnyčios statybos, parapijiečiams linkėdamas išlikti tikraisiais broliais ir seserimis, mokančiais vieni kitiems ištiesti gerumo ranką.

Pasibaigus pamoksliui, prasidėjo pašventinimo apeigos. Po specialios maldos generalvikaras kun. Saulius Matulis apėjo bažnyčios sklypą, apšlakstydamas jį švęstu vandeniu. Buvo perskaitytas naujosios bažnyčios sklypo ir kertinio akmens pašventinimo aktas. Jis, kartu su Lietuvos ir Vatikano monetomis, laikraščių iškarpomis, skelbiančiomis apie bažnyčios pašventinimo iškilme, pašventinimo dienos apeigų liturginiu apeigyne bei pasiaukojimo Švč. Mergelės Marijai aktu buvo įdėtas į kertiniame akmenyje įmūrytą kapsulę.

Po šv. Mišių sveikinimo kalbas sakė valdžios atstovai. Šiaulių meras Genadijus Mikšys džiaugėsi, jog išaušo ta diena, kai pašventintas kertinis akmuo. „Tikimės, kad kitais metais rugsėjo mėnesį dalyvausime bažnyčios atidarymo šventėje“, – sakė meras. Apskrities viršininkas Alvydas Šedžius prisiminė, kaip prieš dvidešimt metų kartu su miesto garbės piliečiu Zenonu Sabaliu ieškojo šiai bažnyčiai tinkamo projekto. „Noriu palinkėti, kad gražintume ne tik savo miestą, bet ir savo dvasią“, – sakė Šiaulių apskrities viršininkas. Buvęs Šiaulių miesto meras Vytautas Juškus džiaugėsi, kad „bažnyčia po metų tikrai jau stovės“.

Mirė kun. Juozas Urbonas (1924–2008)

Rugsėjo 16 d. mirė Vilniaus Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijos rezidentas kun. Juozas Urbonas. Kun. J. Urbonas gimė 1924 m. vasario 24 d. Raguvėlės parapijoje, Panevėžio raj. Mokėsi Ramygaloje, vėliau – Panevėžyje. 1948 m. įstojo į Kauno tarpdiezezinę kunigų seminariją ir 1952 m. rugsėjo 21 d. vysk. K. Palta-roko buvo iššventintas kunigu. Baigęs seminariją, kun. J. Urbonas 1953–1954 m. administravo Rudnios parapiją, 1954–1962 m. buvo Vilniaus Šv. Teresės parapijos vikaras, 1962–1966 m. – Lentvario parapijos klebonas. Nuo 1966 spalio mėn. – Rudaminos parapijos klebonas. 1990 m. rugpjūčio 30 d. arkivyskupo J. Steponavičius buvo paskirtas Turgelių dekanu. Savo paties prašymu 1997 m. atleistas iš Rudaminos parapijos klebono ir Turgelių dekanato pareigų. Nuo tada iki mirties talkino Vilniaus Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijoje, gyvendamas šalia esančiame buvusiam Laterano vienuolyne. Kun. J. Urbonas net 31 metus praleido Rudaminoje, kur visas jėgas skyrė tiek dvasiniam, tiek materialiniam parapijos statydinimui. Jo rūpesčiu buvo pastatyta nauja klebonija, jis visada pareigingai patarnavo žmonėms. Parapijiečiai iki šiandien prisimena jo legendinių punktualumą. Kun. J. Urbonas taip pat aptarnavo koplyčias Juodšiliuose bei Skaidiškėse. 2002 m. kun. J. Urbonas šventė kunigiškosios tarnystės 50-metį. Ta proga Vilniaus arkivyskupas metropolitas kard. A. J. Bačkis, sveikindamas jubiliatą, linkėjo jam ir toliau „ištikimai tarnauti Motinai Bažnyčiai ir visiems jos vaikams, su džiaugsmu bei meile liudyti Dievo karalystę“.

Kun. J. Urbonas buvo pašarvotas rugsėjo 16 d. Vilniaus Šv. apašt. Petro ir Povilo bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios aukotos rugsėjo 18 d. toje pačioje bažnyčioje. Mirusysis palaidotas Kernavės kapinėse.

logija“. Prelegentės žodžiais, Šiluvos bazilika – vienintelė šventovė Lietuvoje, kurios puošyboje įvairiapusiškai plėtojama Jėzaus Kristaus įsteigtos Bažnyčios tema, siejama su Mergelės Marijos apsi-reiškimu minimoje vietovėje. Didžiausi „kaltininkai“, kad Šiluvos bazilikos interjero puošyba išsiskiria ypatingu užmoju bei sakraliniu vientisumu plėtojant Bažnyčios temą, yra vienas po kito čia dirbę kunigai, vėliau vyskupai Jonas Dominykas Lopacinskis, Tadas Juozapas Bukota bei jų idėjas čia 1775–1786 m. įkūnijęs jėzuitų vienuolis skulptorius Tomas Podgaiskis; pastarasis, beje, buvo ir medžio drožėjas. Šiluvos bazilikos skulptūras jis lipdė iš stiuko.

Aiškinimą, kaip Šiluvos bazilikos interjero puošyboje plėtojamose Dievo Motinos ir Jėzaus Kristaus temose, prelegentė pradėjo nuo šventovės „u“ raidės formos ir sudėtingos kompozicijos Didžiojo altoriaus. „Svarbiausia šioje kompozicijoje – šv. Petro ir jo misijos išskyrimas. Pats Kristus jam patikėjo Bažnyčios teisumą ir vienybę“, – aiškino L. Šinkūnaitė, pereidama prie presbiterijos, kur dominuoja ypatingas skaičius septyni, o obeliskai simbolizuoja amžinybės pažadą, žemės ir dangaus jungtį. Paskui prelegentė atkreipė dėmesį į tabernakulį, jame Kristus pasi-aukojama meilė įkūnyta pelikano, kuris nagu prasidrėskęs krūtinę maitina savo vaikus, įvaizdžiu; du moters bei vyro išvaizdos angeliukai laiko Švč. Sakramento simbolius: vynuogę (vyną) bei javų pėdą (duoną); pastarasis motyvas kartojasi vargonų choro parapete, taip iš šventovės išeinantys tikintieji, pasak prelegentės, atpažįsta save.

Dr. L. Šinkūnaitė išsamiai aptarė ir sakyklos bei kitų altorių ir jų sudėtinių dalių puošybą, atkreipė dėmesį į kompoziciniu ir prasminiu atžvilgiu retą, bet būtiną Šv. Šeimos altoriaus, kuriame dominuoja Švč. Jėzaus Širdies paveikslas bei skulptūrinis pasakojimas apie Juozapą ir jo brolius, jungtį su Didžiuoju altoriumi. Pasak prelegentės, altoriaus prasmų visumą padeda suvokti abipus Šv. Šeimos paveikslo stovinčios keturios skulptūros: šv. Elzbietos, šv. Onos, šv. Jo-no Krikštytojo ir karaliaus Dovydo.

Švč. Jėzaus Širdies altoriuje netradiciškai perteikiama Jėzaus kančia; jame vaizduojami šv. Lionginas, šv. Paulius su savo mirties įrankiu kalaviju, šv. Augustinas, šv. Jeronimas ir prie jo kojų gulintis liūtas. Šv. Petro ir Pauliaus altoriuje ypatingai pagerbtas karalaitis šv. Kazimieras, o tikėjimo teikiama jėgą simbolizuoja scena, vaizduojanti šv. Andriejų, apkabinusį kryžių, ant kurio buvo nukankintas apašta-

las šv. Jonas. Prelegentės žodžiais, Šv. Tado altoriaus turinys ir prasmės buvo iškreiptos 1843 m. išėmus šį šventąjį vaizduojantį paveikslą. Šv. Onos altoriaus paveikslas, kuriame vaizduojama Dievo Motina su Kūdikiu bei savo mama, byloja ir apie Išganymo istorijos pradžią, ir būsimos kančios nuojautą. Šv. Jono Nepomuko altoriuje aukštinama kunigystė. Tai daroma vaizduojant šį kankinį, teikiančią

Atgailos sakramentą Čekijos karalienei, bei dosnumu ir gerais darbais garsėjusį šv. Joną. Kalbėdama apie sakyklą su basų evangelistų figūromis, menotyrininkė atkreipė dėmesį į retą sprendimą – sakyklos stogelį vainikuojančio Gerojo Ganytojo figūrą. Dr. L. Šinkūnaitė paskaitą baigė pabrėždama, jog Šiluvos bazilikos „ikonografija neturi analogų – ji sukurta kaip Bažnyčią išaukštinanti giesmė“.

-jkk-

MOKESČIAI IR SAŽINĖ

29 eilinis sekmadienis (A)

Iz 45, 1.4–6; 1 Tes 1, 1–5; Mt 22, 15–21

Teisėtai kritikuojama sovietinio „socializmo“ tikrovė, varžiusi laisvą iniciatyvą ir daugelį įpratinsi pasyviai laukti, kol jais bus pasirūpinta. Šiandien neretai susiduriame su kitokiu kraštutiniu, girdime primityvoką liberalizmo apologetiką. Žmogus turi būti nepriklausomas, užsidirbti, pats susikurti savo gerovę – su tuo reikia sutikti. Tačiau neteisinga ir negailestinga visiems beatodairiškai taikyti tuos pačius reikalavimus. Sveikam, sočiam ir turtingam geriausia, kad niekas jam nesuktų galvos prašymais, pasirūpintų pats savi. Tokia pat mąstysena taikoma ir Dievo atžvilgiu. Kodėl jis nuolat reikalauja dėmesio, netgi būti garbinamas? Geriausia būtų mokėti abonementinį mokesį kaip už mobilųjį telefoną ir niekas nesuktų galvos... Tokia mintis skamba karikatūriškai, tačiau atspindi ne vien Jėzaus laikų fariziejams būdingą mąstyseną. Žmogus nuolat patiria pagundą susikurti gyvenime saugią erdvę „tik sau“ ir „atsipirkti“ duokle Dievui. Šią nuostatą galima išgirsti ir šiandienos Evangelijoje nuskambėjusiame fariziejų klausime.

Fariziejai pasiuntė savo mokinius pas Jėzų, norėdami viešai pakirsti jo reputaciją. Įdomu, kad į diskusiją nesileidžia patys „tūzai“, bet pasiunčiami mokiniai. Fariziejų mokiniai galėjo vaizduoti kvailėlius ir užduoti naivius klausimus. Gyvenime kartais paradoksaliai į vieną barikadų pusę stoji įvairių pasaulėžiūrų ar partijų žmonės. Kas bendra tarp fariziejų ir Erodo šalininkų? Juos vienija tai, kad jiems ant kelio stovi visiems trukdantis Kristus. Jie užduoda jam klausimus ne norėdami sužinoti tiesą, bet siekdami sugriauti reputaciją, diskredituoti. Jie nori sugriauti Jėzaus populiarumą.

Kristus išvelgia jų klausimo tikrąją priežastį. Iš tikrųjų jiems nerūpi valstybės reikalai ar socialinis teisingumas. Tiesiogiai užsipulti Jėzų tarsi nepatogu. Fariziejai savo pasiuntinių lūpomis perteikia išpūdingą Jėzaus portretą: „Esi tiesakalbis, mokai tikro Dievo kelio ir niekam nepataikauji, nes nežiūri žmonių poaukščių.“ Jam svarbu vienintelis dalykas – laikytis ir siekti Dievo valios.

Ižanga į klausimą rodo jį būsiant sunkų. Tai, kas nuskamba kaip komplimentas, gali virsti žabangais. Kad ir koks bus atsakymas, kuri nors žmonių grupė liks nepatenkinta, taps jo priešais: „Valia mokėti ciesoriui mokesčius ar ne?“ Niekam nemalonu mokėti mokesčius ir išleisti jau turimus sunkiai uždirbtus pinigus. Gal ne vienam ir šiandien neblogai būtų turėti tokią pateisinamą priežastį, kokią turėjo žydai Jėzaus laikais. Kadangi jie nepripažino Romos valdžios viešpatavimo, mokesčių nemokėjimas galėjo reikšti religinę ištikimybę ir patriotinį gestą.

Tačiau panaši dilema gali iškilti ne tik okupacinės valdžios atžvilgiu. Kiekviena žemiška valdžia turi daugiau ar mažiau kritikuotinų trūkumų. Kodėl turiau mokėti mokesčius, jei tiek daug socialinio neteisingumo, korupcijos? Nuosekliai imant, atsisakyti mokėti mokesčius gali tik tas, kas iš tikrųjų gali išgyventi vienas, be žmonių bendruomenės. Robinzonas savo saloje neturėjo kam mokėti nei už dujas, nei už elektrą, nei už sveikatos apsaugą ar švietimą.

Jėzus išvengia jam paspėstų spąstų, paprašydamas parodyti monetą. Kiekvieno valdovo valdos siekia tiek, kiek galioja jo nukaldinti pinigai. Taigi šios valdos siekia fariziejų pinigines. Naudodami romėnų pinigus jie drauge pasirodo esą ciesoriaus valdiniai. Taip Jėzus atskleidžia jų veidmainystę. Ciesoriaus atvaizdas ant monetos yra beveik stabo atvaizdas, nes ciesorius laiko save šios žemės dievu. Fariziejai, užuot stengęsi išvengti stabų atvaizdų,

nešioja šias monetas savo piniginėse ir daro verslą. Šioje srityje jie neturi jokių skrupulų. Taigi praktiškai jau patys atsakė į savo klausimą dėl mokesčių. Jėzui belieka jų veiksmus suformuluoti žodžiais: atiduokite ciesoriui tai,

kas jam priklauso, jo atvaizdas kaip nuosavybės ženklas yra ant jūsų monetų. Dievas žmoguje įspaudė savo atvaizdą ir todėl žmogus priklauso Dievui. Todėl Dievui reikia atiduoti tai, kas jam priklauso, – visą gyvenimą.

ĮSAKYMŲ ŠERDIS – MEILĖ

30 eilinis sekmadienis (A)

Iš 22, 20–26, 1 Tes 1, 5–10; Mt 22, 34–40

Didysis Dievo ir artimo meilės įsakymas yra gyvenimo kelrodis. Reliatyvizmo laikais reikia iš naujo iškelti klausimą, kas yra meilė. Tai laiko ženklas: popiežius Benediktas XVI savo pirmąją encikliką skyrė meilės temai. Siekdami susigaudyti jausmų ir patirčių sraute, turime brautis pro žiniasklaidos įteigiamus štampus. Spontaniškas širdies polėkis, širdį užplūdę šilti jausmai lydi meilę, tačiau jos neišreiškia iki galo. Drauge meilė yra tvarkingas gėrio troškimas ir ryžtingas jo siekis. Meilė – tai tvarka, pastovumas, ištikimybė. Tikra meilė leidžia tėvams po sunkios darbo dienos rasti jėgų per naktį budėti prie sergančio vaiko. Meilė atveria akis, padaro Dievo buvimą pasaulyje matomą, leidžia išlikti pašaukimo kelyje, nepaisant sunkumų ir pagundų. Meilė įstengia atpažinti Kristaus veidą varguolio veide, moka išlaikyti pusiausvyrą tarp atsidavimo Dievui ir tarnavimo artimui.

Meilei būdinga aukotis. Ji ragina įveikti egoizmą, nepaliaujamai darbuotis gludinant charakterio ydas. Meilė nėra nei lengva, nei pigi. Lengviau ištarti „myliu“, bet daug sunkiau tai parodyti veiksmu, ypač tuomet, kai dėl to reikia atsisakyti asmeninių malonumų. Neturime galios mylėti vien tik savo jėgomis. Meilė mumyse gali gimti ir augti Šventosios Dvasios dėka. Kristaus mirtis ir prisikėlimas, kuriame dalyvaujame per Krikštą, mums atveria gyvybės ir meilės versmę. Prie jos artinamės per kiekvieną Eucharistiją. Meilė yra Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo slėpinys.

Neįstengsime išmintingai mylėti artimo, jei nemokame mylėti savęs. Kol nesuvokiame, kokius mus nori matyti Dievas, įsikibę laikomės senojo žmogaus, sykiu atsiribojame nuo meilės versmės. Tuomet mylime aplinkinius žmones pagal savo atvaizdą ir panašumą, uzurpuodami sau teisę nulemti jų gyvenimą. Iš tikrųjų mylėti kitą žmogų reiškia padėti jam būti savimi, padėti bręsti tiek, kiek to trokšta Dievas.

Mums įtaką daro komercinė pasaulėjauta, esame gundomi domėtis kitais žmonėmis pagal naudingumo kri-

terių, traktuoti kitą kaip priemonę, dvasinės tuštumos užpildą, foną. Kitą žmogų paverčiame priemone ypač tuomet, kai mums patiems sunku atsiduoti Dievo meilei, kai atrodo, kad turime pelnyti meilę ir žmonių pripažinimą. Darome tai, kas skatina kitus mus vertinti ar mums domėtis. Taip gali tęstis ilgą laiką, tačiau galiausiai žmogus krinta išsekęs, nes neįstengia nuolat patenkinti visų lūkesčių. Blogiausia, kad panašiai žiūrime ir į Dievą tikėdamiesi, kad jis patenkins visus neįmanomus reikalavimus. Laimei, gerasis Dievas mus myli su visu mūsų vargu, silpnumu, su visu tuo, ką dažniausiai norime nuo kitų nuslėpti. Dievas savo meilę duoda dovanai.

Evangelijoje Įstatymo mokytojas kreipiasi į Jėzų klausdamas, koks įsakymas didžiausias ir svarbiausias. Tai nėra vien intriguojančios diskusijos tema. Jei atskiri moraliniai reikalavimai neturi juos vienijančios šerdies, jie tampa tušti ir nesuprantami. Jėzaus atsakymas nurodo šią vienijančią ašį: „Mylėk.“ Jis atskleidžia šerdį, kuri vidujai laiko ir gaivina visus atskirus Įstatymo nuostatus. Kas vykdytų įsakymus be meilės, iš tikrųjų jų neįvykdytų. Pasak Jėzaus, tuo remiasi „visas Įstatymas ir Pranašai“, taigi tai galioja visam Dievo apreiškimui. Šventasis Augustinas pateikė panašią moralės santrauką šiais žodžiais: „Mylėk ir daryk, ką nori.“ Tai reiškia, kad vadovaudamasis meile žmogus daro viską teisingai: ji moko ir veda į tikrąjį gėrį.

Pirmutinis ir svarbiausias įsakymas yra mylėti Viešpatį Dievą „visa širdimi, visa siela ir visu protu“. Ar galima įsakinėti savo širdžiai? Mums nereikia dirbtinai kurstyti meilės. Trokštančiai širdžiai Dievas duoda reikiamos meilės, būtina tik ją saugoti ir palaikyti. Dievas nenori nieko kito, tik žmogaus laimės, nes be meilės laimė neįmanoma. Jėzus moko, kad tikėjimas nėra vien proto ir valios aktas, turime angažuotis visa širdimi. Mylėti gali tik žmogus, nes meilė yra asmeninis susitikimas ir vienijimasis. Dievui nepakanka trupučio „atliekamos“ meilės. Jis reikalauja mylėti visa širdimi, visa siela, visomis jėgomis.

Įstatymo mokytoją veikiausiai nustebino antrasis įsakymas, to jis visiškai neklausė. Įsakymas mylėti artimą nėra antrinis, bet panašus į pirmąjį. Ar yra du pirmutiniai ir svarbiausi įsakymai? Ne, antrasis yra tapatus pirmajam. Dievą mylėti turime dvejopai: tiesiogiai ir

per artimą. Reikia vengti dviejų kraštutinių, būdingų „dvasingiems“ žmonėms, kurie dėl intensyvių maldos praktikų mano esą atleisti nuo pareigos mylėti artimą, ir humanistams, manantiems, kad meilė

žmonėms pavadoja meilę Dievui. Krikščionis negali supriešinti šių meilės kelių nei jų atskirti. Kartais nustembame, kad yra teisėta meilė sau. Ji yra tas matas, kuriuo matuojame meilę artimui.

Benediktas XVI Prancūzijoje

(KAP, KAI) Rugsėjo 12–15 d. popiežius Benediktas XVI lankėsi Prancūzijoje Dievo Motinos apsi-reiškimo Lurde 150 metinių proga. Interviu žurnalistams lėktuve pakeliui į Paryžių popiežius sakė, kad jo gyvenime prancūzų kultūra atliko didžiulį vaidmenį: „Myliu Prancūziją, didžią prancūzų kultūrą, pirmiausia, žinoma, didžiausias katedras, taip pat didį prancūzų meną ir didžią teologiją.“

Prancūzijos prezidentas nesilaikė įprastinio protokolo, reikalaujančio pasitikti svečią prezidento rūmuose, bet drauge su žmona atvyko į Orly oro uostą. Oficiali sutikimo ceremonija vyko Eliziejaus rūmuose, kur popiežių audringais plojimais pasitiko Prancūzijos vyriausybės nariai, diplomatinio korpuso atstovai, iškilūs visuomenės veikėjai. Prancūzijos prezidento Nicolas Sarkozy sveikinimo kalboje nuskambėjo ypatingo atgarsio sulaukusios mintys apie „pozityvų pasauliškumą“. Prezidentas kalbėjo apie savo prieš dvejus metus suformuluotą ir žiniasklaidoje ne kartą aptartą „pozityvaus pasauliškumo“ sampratą. Jis pavadino tai esminiu demokratijos elementu. Prancūzijos prezidentas Romos vyskupo akivaizdoje tarė: „Atsižadėti religijos būtų beprotybė.“ Panašių žodžių nedrįso ištarti nė vienas jo pirmtakas, sėdėjęs pasauliškoms Respublikos prezidento fotelyje.

Benediktas XVI savo kalboje Eliziejaus rūmuose pabrėžė sveiko pasauliškumo vertybę. Beje, apie tai jis

užsiminė interviu lėktuve pakeliui į Prancūziją. Pasak popiežiaus, tolydžio vis labiau susipinančioms kultūroms, reikia iš naujo apmąstyti pasauliškumo prasmę, o pirmiausia – praktinį pasauliškumo principo įgyvendinimą. Iki tol ši sąvoka dažnai turėdavo aiškiai antibažnytinį akcentą. Popiežius sakė, jog Bažnyčia Prancūzijoje šiandien naudojasi kulto laisve, o praeities netikrumas tolydžio virsta dialogu. Benediktas XVI taip pat pritarė, kad reikia skirti politikos ir religijos sferą ir atkreipė dėmesį į nepamainomą religijos vaidmenį formuojant sąžinę ir kuriant moralinę darną visuomenėje. Pasak popiežiaus, pats pasauliškumas nėra priešingas tikėjimui. Politika ir valstybė yra pasauliška tikrovė su joms būdinga misija. Popiežius atkreipė dėmesį, kad dabartinis Prancūzijos pirmininkavimas Europos Sąjungoje – tai proga paliudyti ištikimybę žmogaus teisėms, jų plėtojimą žmogaus ir visuomenės labui. Popiežius nerimavo dėl globalių ekologijos ir plėtros, taip pat jaunimo problemų. Vakaruose didėjančio socialinio atotrūkio tarp turtingųjų ir vargingųjų.

Po susitikimo Eliziejaus rūmuose Benediktas XVI apaštališkojoje nunciatūroje priėmė Prancūzijos žydų delegaciją. Šventasis Tėvas dar kartą pareiškė, jog Bažnyčia priešinasi bet kokios formos antisemitizmui, o teologijoje nėra jam jokio pagrindo. Jis priminė iškilus teologo Henri de Lubaco mintį: „Būti antisemitu reiškia būti antikrikščioniu.“ Popiežius išreiškė pagarbą Šoa aukoms ir visiems prisidėjusiems puoselėjant

jų atminimą, ragino plėtoti judėjų ir krikščionių dialogą atsižvelgiant tiek į juos siejančius, tiek ir į skiriančius dalykus. Jis baigė savo žodį hebrajišku ramybės palinkėjimu.

Dialogas su kultūros pasauliu

Rugsėjo 12 d. Benedikto XVI susitikimas su 700 prancūzų intelektualų bei menininkų vyko neseniai restauruotoje XIII a. Bernardinų kolegijoje, esančioje netoli Dievo Motinos katedros. Tai neseniai pradėjęs veikti krikščioniškosios kultūros centras, atviras dialogui su šiuolaikine kultūra. Įkuriant šį centrą įgyvendinta prieš metus mirusio kardinolo Jean-Marie Lustiger, norėjusio sustiprinti Bažnyčios dalyvavimą Paryžiaus kultūrinio elito gyvenime, idėja.

Susirinkusiųjų vardu popiežių pasveikino Prancūzų instituto dekanas, pavadindamas Šventąjį Tėvą „vienu iš mūsų“ ir „brangių kolega“, kadangi Benediktas XVI nuo 1992 m. yra Moralės ir politikos mokslų akademijos, įeinančios į Prancūzų institutą, užsienio narys.

Benediktas XVI savo kalbos turinį susiejo su susitikimo vieta, pabrėždamas vienuolinio gyvenimo indėlį į Europos dvasinę kultūrą. Popiežius sakė, kad Europos plėtra neišvairduojama be darbo kultūros, kuri drauge su žodžio kultūra yra esminiai monastizmo sandai. Benediktas XVI atkreipė dėmesį, kad dirbdamas ir formuodamas istoriją žmogus bendradarbiauja su Kūrėju. Popiežius išpėjo, jog nesilaikydamas Kūrėjo nustatyto masto, žmogus

pats save sudievinas, o tuomet pasaulio perkeitimas veda į destrukciją. Benediktas XVI pabrėžė, jog sąmonės gelmėje žmogus tam tikru būdu žino, kad Dievas turi egzistuoti ir kad visų dalykų šaltinis ne iracionalumas, bet kuriantis protas, ne aklas atsitiktinumas, bet laisvė. Priimti kultūrą, į subjektyvumo sritį nušalinančią Dievo klausimą, reikštų proto kapituliaciją, atsiskaitant jo aukščiausių galimybių, o drauge ir humanizmo praradimą ir iš to išplaukiančius padarinius. Susitikimo pabaigoje popiežius šilintai pasveikino jame dalyvavusius Prancūzijos musulmonų bendrijos atstovus Ramadano proga.

Mišparai Dievo Motinos katedroje

Vakare Paryžiaus Dievo Motinos katedroje Benediktas XVI vadovavo Mišparams. Drauge tai buvo jo susitikimas su Paryžiaus regiono dvasininkija. Prieš tai Šventasis Tėvas papamobiliu važiavo centrinėmis miesto gatvėmis, kur jį pasitiko daugybė žmonių, ypač jaunimo su plakatais ir džiaugsmingais šūksniais.

Benediktas XVI savo homilijoje kalbėjo apie liturgiją ir ragino kunigus gražiai ją švęsti, drauge atkreipdamas dėmesį, kad mūsų žemiškas šventimas tegali būti tik blankus dangiškosios liturgijos atspindys. Popiežius ragino kuo stropiau ir nuoširdžiau puoselėti liturgijos grožį. Šventasis Tėvas priminė prancūzų kunigams, kad apaštalinimo ir kunigiškojo gyvenimo siela yra Dievo žodis. Jis ragino dvasininkus skirti laiko Šventojo Rašto skaitybai, apmąstymui ir brevioriaus maldai. Popiežius taip pat pasveikino katedroje buvusius kitų krikščioniškųjų Bažnyčių atstovus. Jis sakė, kad Dievo žodis yra krikščionių vienybės ženklas ir laidas.

Prie Paryžiaus Dievo Motinos katedros susitikti su popiežiumi susirinko apie 60 tūkstančių jaunuolių. Po

vakarinės liturgijos jie labai entuziastingai pasveikino Šventąjį Tėvą. Benediktas XVI ragino jaunuolius kalbėti apie Kristų šeimose, tarp bičiulių, mokslo, darbo ir poilsio vietose.

Antrosios kelionės dienos, rugsėjo 13-ąją, ryte Benediktas XVI trumpai lankėsi Prancūzų institute, kur jį pasitiko daugiau kaip 200 akademikų. Popiežius pabrėžė gilius ryšius su jo labai gerbiama prancūzų kultūra, po to citavo rašytojo François Rabelais žodžius: „Mokslas be sąžinės griaua sielą.“ Popiežius sakė, kad į šiuos žodžius žvelgia kaip į linkėjimą, kurį palydi malda už visus Prancūzų akademijos narius ir Instituto darbuotojus.

Mišios prieš Invalidų bažnyčią

Rugsėjo 13 d. popiežius aukojo Mišias Paryžiaus centre, aikštėje priešais Invalidų bažnyčią. Į Mišias susirinko daugiau kaip 260 tūkst. žmonių, ir tai viršijo organizatorių lūkesčius. Tikintieji rinkosi į Mišių vietą jau nuo vidurnakčio. 60 tūkst. jaunuolių „šviesos keliu“ atvyko nuo Dievo Motinos katedros: po vakarinio susitikimo su Šventuoju Tėvu jaunuoliai tęsė maldos budėjimą.

Homilijoje Benediktas XVI išreiškė susirūpinimą, kad šiandienos pasaulis susikuria savo dievaičius, patiriama pagunda šlovinti praeitį arba utopinę svajonę savo jėgomis kurti rojų žemėje. Popiežius priminė, jog Dievo pažinimo kelias yra Eucharistija, raginanti mus išsižadėti stabų ar klaidinančių iliuzijų. Jis taip pat kalbėjo apie vieną didžiausių Prancūzijos Bažnyčios skaudulių – pašaukimų stygių. Benediktas XVI asmeniškai suteikė Komuniją apie keturiasdešimčiai žmonių. Visi priėmė Švenčiausiąjį Sakramentą ne į rankas, bet į burną.

Papietavęs su Île-de-France regiono vyskupais ir trumpai pailsėjęs

nunciatūroje Benediktas XVI išvyko į Orly oro uostą, iš kur išskrido į Lurda.

Prie Dievo Motinos kojų

Vakare Benediktas XVI atvyko į Lurda, kur prieš 150 metų Dievo Motina pasirodė šventajai Bernadetai Soubirous. Papamobiliu siauromis miesto gatvėmis tarp minių tikinčiųjų popiežius apvažiavo tris Marijos apsireiškimo kelio stotis. Jubiliejaus metais šį kelią jau aplankė 900 tūkst. piligrimų. Pirmiausia popiežius nuvyko į Švč. Jėzaus Širdies parapijos bažnyčią, kur 1844 m. sausio 9 d., dvi dienos po gimimo, buvo pakrikštyta šv. Bernadeta.

Po to Benediktas aplankė kambarį buvusiam kalėjime, kur gyveno varginga Soubirous šeima 1858 m. apsireiškimų laikotarpiu. Bernadetos šeima gyveno nedideliame tamsiame 16 kvadratinių metrų kambarielyje. Pakeliui papamobilis minutėlei sustojo, kad popiežius galėtų palaiminti kūdikį, kurį kažkas iš minios perdavė per apsaugos pareigūną.

Trečias jubiliejinės Benedikto XVI piligrimystės etapas buvo apsilankymas Masabelio grotoje, kur 1858 m. nuo vasario 11 d. iki liepos 16 d. Švč. Mergelė Marija 18 kartų pasirodė šv. Bernadetai. Šventasis Tėvas trumpam sustojo prie Dievo Motiną vaizduojančios mozaikos, sukalbėjo „Sveika, Marija“, po to įėjo į grotą.

Mergaitė, apsirengusi panašiai kaip Bernadeta, padavė jam vandens iš šaltinio, išstryškusio 1858 m. apsireiškimų metu. Popiežius uždegė žvakę, suklupo ir ilgai meldėsi. Po to jis kalbėjo Jubiliejaus maldą prancūzų, italų, ispanų ir lotynų kalba. Šventasis Tėvas įteikė savo dovaną – lempelę grotai ir suteikė palaiminimą. Drauge su piligrimais sugiedojęs *Magnificat* Šventasis Tė-

vas paliko šventovę. Vėlai vakare Benediktas XVI dalyvavo kiekvieną dieną Lurde vykstančioje procesijoje su žiburiais. Kreipdamasis į tikinčiuosius nuo Rožinio Dievo Motinos bazilikos terasos, popiežius priminė, kad Lurdas yra ypatinga rožinio maldos puoselėjimo vieta. Ši malda iš esmės yra teocentrinė – Marija padeda kontempliuoti savo Sūnaus gyvenimą. Šią tiesą aiškiau atskleidė Jonas Paulius II praturtindamas rožinį Šviesos slėpinių apmąstymu. Benediktas XVI meldė, kad Lurdas ir toliau būtų mokykla, leidžianti mokytis rožinio maldos, vedančios Jėzaus mokinį į autentišką dialogą su Mokytoju, dalyvaujant jo Motinai.

Popiežius pabrėžė, kad vakarinė žiburių procesija išreiškia gilų tikinčiųjų ryšį su visais kenčiančiaisiais. Jis nurodė Mariją kaip maldos Mokytoją: kai meldžiamės su Marija, mūsų širdys atsiveria į tuos, kurie kenčia. Lurdas yra vienybės, vilties ir atsivertimo vieta. Benediktas XVI sakė, kad per Kryžių visas žmogaus gyvenimas įgyja šviesos, galios ir vilties. Piligrimystė į Lurdą, kur išgyvenama Bažnyčios bendrystė, daugeliui padeda pakeisti žvilgsnį į Dievą, kitus žmones ir pačius save. Procesiją ir susitikimą su popiežiumi užbaigė *Te Deum Laudamus* ir Šventojo Tėvo palaiminimas. Giedant *Salve Regina* Benediktas XVI, kaip ir kiti piligrimai, laikė rankose degančią žvakę.

Marija moko mylėti Dievą

Benediktui XVI lankantis Lurde pagrindinė iškilmė buvo rugsėjo 14 d., sekmadienį, švęsta Eucharistija, kurioje dalyvavo apie 190 tūkst. tikinčiųjų. Tai buvo jubiliejinių Apsireiškimo metų svarbiausia iškilmė. Prieš Masabelio grotą įrengtas altorius buvo paprastas, jame dominavo geltona ir balta spalva. Altorius priminė atvertą palapinę, taip pat laivą. Netoliese

buvo pastatytas Pasaulio jaunimo dienų kryžius, taip pat tarptautinio Eucharistinio kongreso Kvebeke simbolis – Naujosios Sandoros skrynia. Mišias drauge celebravo per 200 vyskupų, apie 2 tūkst. kunigų ir diakonų. Prie pat altoriaus buvo įrengtas sektorius neįgaliesiems, kuriems Lurdo šventovėje skiriamas ypatingas dėmesys.

Savo homilijoje Benediktas XVI pirmiausia kalbėjo apie Bažnyčioje minėtą Kryžiaus Išaukštinimo šventę ir Mariją, įvedančią į tikėjimo slėpinį. Popiežius sakė, kad Kryžiaus ženklas yra tam tikra prasme mūsų tikėjimo sintezė. Pasak jo, meilės galia yra stipresnė už mums gresiantį blogį. Popiežius priminė, kad Marija Lurde apreiškė mums tą meilės slėpinį ir ragina visus kenčiančiuosius kelti akis į Jėzaus kryžių ir atrasti jame gyvybės ir išganymo šaltinį. Benediktas XVI sakė, jog Marijos apsiareiškimo 150 metų jubiliejus Lurde turi atskleisti Bažnyčiai atsinaujinimo kelius ir duoti naują impulsą atgaivinti jos misiją. Popiežius taip pat priminė didžias prancūzų katalikybės tradicijas. Jo žodžiai, raginantys sekti didžiais Evangelijos skelbėjais, sukėlė karštus plojimus. Pasibaigus liturgijai tikintieji Šventajam Tėvui reiškė dėkingumą ilgomis ovacijomis.

Susitikimas su Prancūzijos episkopatu

Po pietų Benediktas XVI susitiko su Prancūzijos vyskupais ir pasakė kalbą. Popiežius priminė, kad ganytojų misija yra padėti tikintiesiems atpažinti pašaukimą ir susitikti su Dievu. Šventasis Tėvas atkreipė dėmesį į tinkamos katechezės reikalingumą; pasak jo, svarbūs yra ne tiek jos metodai, kiek turinys. Reikia padėti tikintiesiems suvokti krikščioniškojo apreiškimo visumą. Tai ypač svarbu esant informacijos sumaiščiai ir sklindant priešingo Evangelijai gyvenimo propagandai. Popiežius ragino vyskupus

remti pašaukimus į kunigystę ir pašvęstąjį gyvenimą. Drauge jis išpėjo nepavesti pasauliečiams vykdyti kunigams rezervuotų funkcijų. Šventasis Tėvas taip pat kalbėjo apie santykius su tradicionalistais ir ragino suteikti galimybę dalyvauti „senosios vartosenos“ Mišių liturgijoje. Pasak Benedikto XVI, jau galima išvelgti gerus praėjusiais metais paskelbto dokumento *Summorum pontificum* vaisius. Popiežius pabrėžė, kad Bažnyčioje nėra nereikalingų: visi gali ir turi rasti joje savo vietą, ir ragino vyskopus visuomet būti vienybės tarnais.

Šventasis Tėvas taip pat akino padėti sunkumus išgyvenančioms šeimoms. Jis akcentavo santuokos neišardomumo principą, tačiau drauge priminė, jog reikia rūpintis taip pat išsiskyrusiais, sudariusiais naują santuoką katalikais. Šventasis Tėvas daug dėmesio skyrė prancūziškajam Bažnyčios ir valstybės santykių modeliui. Jis pastebėjo, kad palengva nyksta ankstesnio nepasitikėjimo ar net priešiško klijūty. Benediktas XVI palankiai atsiliepė apie prezidento N. Sarkozy siūlomą valstybės santykių su religinėmis institucijomis naują modelį. Benediktas XVI pabrėžė, jog Bažnyčia nenori užimti valstybės vietos ar jos pavaduoti: abi šalys turi gerbti nepriklausomybę ir autonomiją.

Šventasis Tėvas kalbėjo ir apie ekumeninį bei tarpreliginį dialogą. Pasak jo, Bažnyčia siekia jį plėtoti, tačiau jo dalyviai turi būti gerai parengti, nes nežinojimas veikia griaua, o ne ugdo. Šventasis Tėvas sakė, kad globalizuota, daugiakultūre ir daugiareliginė visuomenė, kurioje gyvename, yra Dievo mums duota proga skelbti tiesą ir praktiškai liudyti meilę, pasiekti kiekvieną žmogų, taip pat už regimųjų Bažnyčios ribų.

Vakare Benediktas XVI dalyvavo Eucharistijos procesijoje. Po ilgos

tylios maldos priešais Švenčiausiąjį Sakramentą jis kreipėsi į tikinčiuosius. Popiežius sakė, kad Šventoji Ostija yra gyvas ir veiksmingas nuolatinio Išganytojo buvimo Bažnyčioje sakramentas. Jis taip pat pabrėžė didžiulę Eucharistijos kontempliavimo svarbą tiems, kurie negali jos priimti. Pasak popiežiaus, Dievo akyse labai vertingas troškimas vienytis su Juo. Po meditacijos popiežius vėl suklupo ant kelių, o drauge su juo ir tūkstantinė minia. Popiežius palaimino visus Švenčiausiuoju Sakramentu ir atskirai palaimino ligonius.

Susitikimas su ligoniais

Paskutinę vizito dieną, rugsėjo 15-ąją, popiežius pradėjo nuo ketvirtąjį Jubiliejinio kelio etapo. Jis meldėsi ligoninės koplyčioje, kur šventoji Bernadeta priėmė Pirmąją komuniją. Po to popiežius aukojė Mišias ligoniams prieš Rožinio baziliką. Daugelis Mišių dalyvių buvo invalidų vežimėliuose ar Lurde įprastai naudojamuose gultuose. Šventasis Tėvas savo homilijoje pastebėjo, kad ilgalaikis kentėjimas palaužia žmogų ir veda jį į liūdesį. Toje kovoje būtina Dievo malonės pagalba ir supančių žmonių meilė. Popiežius taip pat pabrėžė Ligonų sakramento svarbą: šv. Bernadeta šį sakramentą priėmė keturis kartus. Kristaus buvimas išlaisvina nuo

skausmą keliančios izoliacijos. Žmogus kenčia nebe vienišas, bet tampa panašus į Kristų, kuris aukojasi Tėvui. Po homilijos Benediktas XVI suteikė Ligonų sakramentą dešimčiai asmenų su įvairiomis negalėmis. Ypač jaudinanti buvo atnašų procesija, kurioje dalyvavo ligoniai, seneliai ir jų globėjai. Benediktas XVI su kiekvienu iš jų kalbėjo, laimino ir įteikė po rožinį.

Po Mišių daugiataktinė ligonių ir neįgalųjų minia užėmė pagrindinę šventovės aikštę, giedojo choro intonuojamas giesmes. Ligoniai drauge su savo globėjais vežimėliuose rikiavosi į šokio ratus.

Benediktas XVI iš stadiono malūnsparniu nuskrido į oro uostą. Prieš oficialų atsisveikinimą Šventasis Tėvas keliolika minučių bendravo su Prancūzijos premjeru François Fillonu. Prancūzijos vyriausybės vadovas ypač padėkojo popiežiui už susitikimą Eliziejaus rūmuose, ten išsakytas mintis apie du šimtmėčius besitęsiančius Prancūzijos Respublikos santykius su Bažnyčia. Atsisveikinimo kalboje Benediktas XVI prisipažino, kad su gailėsčiu palieka Prancūziją. Jis sakė, kad norėtų vėl sugrįžti į Prancūziją, bet šį troškimą patiki Dievui. Popiežius sakė, kad Romoje jausis artimas šiai šaliai, ypač būdamas prie Lurdo grotos Vatikano soduose.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2008, „Bažnyčios žinios“